

Kaderbrief

2019 – 2022

Wijchen, juni 2018



Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Begrotingskader conform financiële verordening en coalitie akkoord 2018	8
2. Sluitende begroting	9
3. Startpositie structureel meerjarenperspectief 2019 - 2022	10
4. Provinciaal Toezicht	25
5. Incidenteel meerjarenperspectief	26
6. Eindsaldo structurele en incidentele begroting 2019-2022	27
7. Verloop Algemene Reserve	28
8. MeerjarenInvesteringsOverzicht (MIO)	29
9. Bouwgrondexploitatie	30
 Bijlagen	 31
Bijlage 1: Incidenteel perspectief 2019-2022	32
Bijlage 2: Inkrimpingen; budgetruimte en extra inkomsten	33
Bijlage 3: Onontkoombaar	34
Bijlage 4: Areaal	37
Bijlage 5: Gewenst nieuw incidenteel beleid (vooralsnog niet toegekend)	38
Bijlage 6: Gewenst nieuw structureel beleid (vooralsnog niet toegekend)	41
Bijlage 7: Algemene Reserve	45
Bijlage 8: Invulling coalitie akkoord 2018	46

Voorwoord

De Kaderbrief 2019-2022 is de eerste stap in het begrotingsproces. Deze stap wordt gevolgd door het opstellen van de Programmabegroting 2019-2022. De kaderbrief wordt op 5 juli aanstaande in de Raad behandeld, de programmabegroting in november van dit jaar.

Eerste kaderbrief van de nieuwe collegeperiode

Medio april heeft het nieuwe college haar coalitieakkoord gepresenteerd. In het akkoord met de titel "Iedereen doet mee", heeft het college haar ambities verwoord voor de periode 2018-2022. In de basis wil het college de koers van de afgelopen periode vasthouden. Kort gezegd betekent dit dat Wijchen een financieel gezonde gemeente blijft met een hoog voorzieningen niveau tegen beperkte lasten. Dit alles vanuit een inclusieve visie waarbij inwoners, instellingen en bedrijven worden uitgenodigd om samen ambities te realiseren.

Meer concreet heeft het college de nodige ambities voor de komende periode. Een aantal van die ambities is vertaald in deze kaderbrief. Daarnaast benoemt het college een aantal ambitieuze projecten die in voorbereiding zijn en hun concretere financiële vertaalslag krijgen op een later moment in deze collegeperiode.

- **Duurzaamheid;** Het college blijft stimuleren en neemt initiatieven om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstof bronnen. Ook wil het ervoor zorgen dat in Wijchen nog minder afval wordt weggegooid. Omdat de uitvoering van duurzaamheid op vele terreinen ligt - van verkeer tot vastgoed, van wonen en energieverbruik tot economie - komt het college dit najaar met een integrale duurzaamheidsagenda naar de raad.
- **Leefbaarheid;** Er wordt een start gemaakt met de uitvoering van de vastgestelde regionale woonagenda. Met projecten als 'Hart van Zuid' en 'Van Kasteel Tot Wijchens Meer' wil het college gerichte impulsen geven aan de kwaliteit van leven in Wijchen. En ook de investering in een buurtfonds en de ondersteuning van verenigingen, dorps- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen moeten leiden tot een verdere verbetering van de leefbaarheid in Wijchen.
- **Zorg en armoedebestrijding;** In 2018 wordt het armoedebeleid geëvalueerd. De uitkomsten van die evaluatie worden gebruikt voor nota's op het gebied van schuldhelpverlening en minimaregelingen. Op de beleidsterreinen van Jeugdzorg en WMO heeft het college zichzelf een taakstelling opgelegd. Het initiatief van populatie gebonden bekostiging en de investeringen in op preventie gerichte initiatieven moeten bijdragen aan een verminderde groei van zorgconsumptie en daarmee aan de realisatie van de aangekondigde taakstellingen.
- **Economie;** Het college gaat door met investeren in de economische aantrekkingskracht van Wijchen, onder meer door de steun aan bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen Oost en door te investeren in toerisme, evenementen en culturele voorzieningen.
- **Sport en ontspanning;** We houden de sport- en recreatievoorzieningen op het huidige hoge niveau. Hiertoe willen we de tennisverenigingen opnemen in het RSA. Ook starten we met het ontwikkelen van een visie voor een toekomstbestendig zwembad. Het plan hiervoor wordt in 2021 gepresenteerd.
- **Veiligheid;** Het veiligheidsgevoel in Wijchen is hoog en de ondermijning wordt integraal aangepakt, ook hierin wil het college koers houden.
- **Regio;** Wijchen speelt een stevige rol in de regio en is actief in diverse gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden. Zo is voorgesteld dat Wijchen ook de komende collegeperiode de voorzittersrol vervult op het thema Duurzaamheid in het Georganiseerd Orgaan Arnhem Nijmegen.
- **Werkorganisatie Druten Wijchen;** De ambtelijke fusie met Druten, in de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) is per 1 januari 2018 een feit. Het primaire doel van de WDW is om de gemeenten Wijchen en Druten optimaal te ondersteunen bij het realiseren van ambities uit de

coalitieakkoorden en uiteraard ook het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan inwoners, instellingen en bedrijven. Dit najaar komen beide colleges met een herziene begroting voor de WDW naar de raad.

- Financiën; Een belangrijke ambitie van het college is Wijchen ook in de toekomst financieel gezond te houden. Omdat de inkomsten uit bouwgrondexploitatie en de verkoop van kavels op Bijsterhuizen de komende jaren zal opdrogen wil het huidige college tijdig anticiperen op deze afname aan inkomsten. Daartoe zal het college in deze periode met concrete voorstellen komen, die zowel betrekking kunnen hebben op de inkomsten- als op de uitgavenkant, zodat Wijchen er ook na 2022 financieel gezond voor blijft staan.

De kaderbrief geeft bestaand beleid en gewenst nieuw beleid

De kaderbrief 2019-2022 bestaat voor een belangrijk deel uit bestaand beleid. Het college heeft haar ambities ook vertaald in het gewenste nieuw beleid. De meicirculaire van het ministerie van BZK is in de cijfers meegenomen, waarin de uitwerking van het coalitie akkoord Rutte III en het InterBestuurlijk Programma (IBP) zijn opgenomen. Tevens is een aantal onontkoombare onderwerpen verwerkt. Verderop in de kaderbrief vindt u dit terug met de nodige toelichtingen. Daarnaast heeft het college een aantal wensen voor nieuw beleid opgenomen, deels voortvloeiende uit het coalitieakkoord. Deze wensen zijn nog niet financieel verwerkt in de kaderbrief. Het college nodigt de raad uit hierover haar mening te geven tijdens de behandeling van deze kaderbrief. Op basis hiervan zal het college de verdere opstelling van de begroting ter hand nemen. Bij het toevoegen van nieuw beleid alsmede het voorleggen van voorstellen daarvoor, is het uitgangspunt voor het college geweest het op peil houden van de voorzieningen en het verder bouwen aan de toekomst van Wijchen de leidraad. Uitgangspunt is daarnaast dat de gemiddelde lastendruk voor de inwoners niet meer dan trendmatig mag stijgen, tenzij de inwoners daarvoor ook extra dienstverlening krijgen.

Kaderbrief 2019 - 2022: financieel sluitend

De doelstelling van het begrotingsproces is te komen tot een sluitend structureel perspectief. Dit niet alleen vanuit gezond financieel beleid en beheer, maar ook om onder repressief toezicht van de provincie te blijven. Wat dat betreft is ook dit begrotingsproces een voortzetting van het solide financiële beleid van de afgelopen jaren.

Wij constateren met tevredenheid dat alle vier de jaren van het structurele meerjarenperspectief sluitend zijn. Ook het incidenteel perspectief is sluitend door een onttrekking aan de Algemene Reserve. De algemene reserve duikt echter in 2019 beneden de gewenste ondergrens. Dit wordt vanaf 2020 met het voorliggende perspectief weer hersteld. Het college ziet dat de incidentele inkomsten langzamerhand opdrogen, dus de ontwikkeling van de Algemene reserve gaan we nauwlettend volgen in het verdere begrotingsproces. Het structurele perspectief biedt in jaren 2020 – 2022 ruimte om nieuw beleid, waaronder ook de gewenste projecten, nader uit te werken. Rekening houdend met de ontwikkeling van de Algemene reserve en een positief structureel meerjarenperspectief, wordt hier in het vervolg invulling aan gegeven.

Aandachtspunten voor de begroting 2019 – 2022

Om tot een goede onderbouwing van beleid te komen en daarmee samenhangende begrotingsposten komt het college in de periode tot uiterlijk 1 november met een aantal nota's voor de Raad. Het college heeft de volgende nota's in planning:

- Herziene begroting WDW
- Nota Duurzaamheid
- Nota beleid VN verdrag gehandicapten
- Nota toekomstbestendigheid maatschappelijk vastgoed, inclusief accommodatiebeheer MFA's.
- Nota investering renovatie Kasteel
- Nota schuldhulpverlening
- (Informatie)Nota decentralisaties
- (Informatie)Nota BUIG

1. Begrotingskader conform financiële verordening en coalitie akkoord 2018

- We houden in onze structurele begroting minimaal € 250.000 als buffer aan voor onvoorziene kosten.
- Als we onze budgetten overschrijden moeten we dat binnen het programma zelf opvangen.
- Structurele tekorten vangen we op door blijvende maatregelen te treffen.
- Tekorten die eenmalig ontstaan vangen we op door incidentele maatregelen te treffen.
- Om de nieuwe taken vanuit het rijksbeleid, het interbestuurlijk programma en de gemeentelijke ambities te kunnen bekostigen, bezuinigen wij waarschijnlijk € 200.000 structureel per jaar. Opgeteld geeft dit € 800.000 extra ruimte in 2022. Nieuwe rijksmiddelen zullen wij waar mogelijk inzetten om die bezuinigingen op te vangen.
- De winst die we maken door percelen bouwgrond te verkopen op bedrijventerpark Bijsterhuizen gaat naar de algemene reserve.
- De reserve Bouwgrondexploitatie is onderdeel van de algemene reserve.
- Uit de algemene reserve halen we alleen maar geld om eenmalig dingen te kunnen betalen als dit leidt tot minder structurele lasten voor de gemeente.
- Als we nieuwe beleidstaken en geld krijgen van de rijksoverheid, dan labelen we die één op één voor het beoogde doel. Wij streven ernaar om de uitvoering van de nieuwe taken te betalen met deze middelen. Met de gelabelde gelden worden ook de organisatie- en uitvoeringskosten binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen structureel gedekt.
- We kunnen alleen structureel nieuw beleid starten als er structureel extra geld is of als we oud beleid inruilen voor het nieuwe beleid.
- Als we de kadernota of begroting bespreken, wegen we af welke extra uitgaven nuttig en nodig zijn en wat het belangrijkste is. Buiten deze beslissingsmomenten kan geen extra incidenteel of structureel geld uitgegeven worden. Behalve als de gemeenteraad daar akkoord voor geeft.

2. Sluitende begroting

Onze focus in het begrotingstraject 2019 ligt in eerste instantie op een sluitende structurele jaarschijf 2019. In tweede instantie ligt het accent op een sluitend structureel meerjarenperspectief 2020-2022. Bij de beoordeling van de Begroting 2019 door de provincie, in haar rol als toezichthouder, let de provincie kritisch op de opgenomen stelposten.

In het huidige meerjarenperspectief zijn taakstellingen opgenomen, die oplopen van € 200k in 2019 tot € 784k in 2022 (hoofdstuk 4, tabel 4-01). Indien we geen mogelijkheden hebben om de stelposten in te vullen, leidt dit tot een aantasting van het geschetste perspectief. In dit perspectief is de meicirculaire 2018 verwerkt.

Het nu geschetste meerjarenperspectief vertoont in alle jaarschijven een positief resultaat. Wij concluderen op basis van het voorliggende perspectief het volgende:

1. Het resultaat in de jaarschijf 2019 is voldoende om de taakstelling van € 200k op te kunnen vangen en voldoet daarmee aan de provinciale toets;
2. Er is op dit moment echter onvoldoende ruimte om het gewenste nieuw beleid in jaarschijf 2019 te kunnen inzetten;
3. Met de extra middelen uit het gemeentefonds in het kader van het InterBestuurlijk Programma (IBP) zien we het positieve structurele saldo in het meerjarenperspectief oplopen;
4. Hiermee is er ruimte om de wensen uit het coalitie akkoord, waaronder de gewenste projecten (hoofdstuk 8.3) verder uit te werken.
5. De Algemene reserve komt naar verwachting in 2019 beneden de gewenste ondergrens, maar loopt met het voorliggende perspectief vanaf 2020 weer op;
6. De inkomsten uit de Bouwgrondexploitatie en GR Bijsterhuizen zijn gelimiteerd.

Op dit moment zien we dan ook binnen het gepresenteerde meerjarenperspectief en de ontwikkeling van de Algemene reserve geen mogelijkheden het nieuw beleid toe te kennen. Wel is er een prioritering gemaakt van het gewenste nieuw beleid, wat in het verdere begrotingsproces nader wordt uitgewerkt.

3. Startpositie structureel meerjarenperspectief 2019 - 2022

In dit hoofdstuk hebben wij als startpositie het structurele meerjarenperspectief van de Begroting 2018 opgenomen, aangevuld met Raadsbesluiten na vaststelling begroting, die effect hebben op het meerjarenperspectief.

Vervolgens worden de mutaties ten opzichte van de Begroting 2018 op de grote thema's weergegeven, die in de hoofdstuk per onderdeel nader toegelicht worden.

Tabel 1: Structureel meerjarenperspectief 2019-2022 t.o.v. Begroting 2018.

Nr.	Ontwikkelingen ten opzichte van MJB 2018-2021 (x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
	Begroting 2018	-370	-302	1.010	625
	Decembercirculaire 2017 (17-12725)	10	58	94	94
	Startpositie 2019 t/m 2022	-360	-244	1.104	719
3.01	Bijzondere bijstand	0	0	0	0
3.02	BUIG	449	382	-510	-386
3.03	Decentralisaties	0	0	0	0
3.04	WMO klassiek	-55	-277	-225	-258
3.05	Gemeenschappelijke regelingen	-335	-337	-350	-365
3.06	Bouwleges	0	45	45	45
3.07	Gemeentefonds	882	1.913	2.681	3.501
3.08	Prijscompensatie	-74	-407	-618	-881
3.09	Kapitaallasten	29	19	-1	-9
3.10	Rente	0	0	0	0
3.11	OZB	63	81	74	74
3.12	Tarieven en leges	0	0	0	0
3.13	Inkrimpingen	50	72	72	72
3.14	Uitzettingen	-87	-89	-92	-95
3.15	Nieuw Beleid	pm	pm	pm	pm
	Subtotaal mutaties	922	1.402	1.076	1.698
	Saldo structureel kaderbrief 2019	562	1.158	2.180	2.417

Onderstaand treft u een toelichting aan op de genoemde onderwerpen in tabel 1.

3.01 Bijzondere Bijstand

Het huidige beleid gaat uit van een inkomensgrens van 110% voor alle regelingen. Uitzonderingen hierop zijn de individuele inkomenstoeslag (100%) en Collectieve Zorgverzekering Minima/forfaitaire regeling (120%).

De uitgangspunten zijn gelijk aan die van de Begroting 2018. Dit houdt ook in dat de gevolgen van de economische crisis zichtbaar blijven in het gebruik van de regelingen bijzondere bijstand tot 2021.

Tabel 3-01: Lasten Bijzondere Bijstand 110%.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018	1.502	1.370	1.277	1.277
Kaderbrief 2019	1.502	1.480	1.498	1.498
Afloop effect crisis	0	-110	-221	-221
Kaderbrief 2019 bij 110%	1.502	1.370	1.277	1.277
Mutatie	0	0	0	0

Bovenstaande mutatie leidt niet tot een mutatie van het meerjarenperspectief.

3.02 Wet BUIG

De Wet BUIG bestaat uit een aantal regelingen, waarvan de WWB (Wet Werk en Bijstand) het grootste deel beslaat. Aan de inkomstenkant voor deze regelingen gaan we uit van het nader voorlopig budget 2018 (gepubliceerd door het ministerie SZW op 11 april 2018). De rijksinkomsten worden berekend via een objectief verdeelmodel, hierbij hanteert het Rijk het uitgangspunt dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld. Over de laatste vier jaar zien we echter dat gemeenten op macro gebied tekort zijn gekomen. Wijchen is daar geen uitzondering op.

Aan de kostenkant gaan we uit van het aantal uitkeringen uit de rapportage t/m april 2018. Voor de jaren daarna is voor de instroom een inschatting gemaakt op basis van een analyse over de laatste acht jaar. De uitstroom is tevens gebaseerd op de bestandsanalyse en verwachtingen vanuit het Werkbedrijf. Dit wordt vervolgens meerjarig bijgesteld met de macro economische trendverwachting uit de meicirculaire.

Tabel 3-02a: Aantallen bijstandsontvangers.

	2019	2020	2021	2022
BUIG aantallen begroting 2018	689	686	695	695
Aantallen BUIG gemiddeld 2018	732	732	732	732
Verwachte instroom	209	209	209	209
Verwachte uitstroom	-231	-231	-231	-231
Macro economische trend	7	2	10	17
BUIG aantallen Kaderbrief 2019	717	713	721	729
Mutatie in aantallen	25	23	14	14

Onderstaande tabel laat de effecten van de aantallen bijstandsontvangers zien in euro's, met de vergelijking naar de cijfers opgenomen in de Begroting 2018.

Tabel 3-02b: Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds.

<i>x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022
Rijksbijdrage Begroting 2018	10.055	10.383	10.805	10.958
Kosten BUIG Begroting 2018	11.716	11.988	10.811	10.958
Inzet maatregelen	-1.014	-1.354	0	0
Subtotaal	-647	-252	-6	0
Demping haalbaarheid maatregelen	507	677	0	0
Saldo BUIG Begroting 2018 (ADSD)	-1.154	-929	-6	0
Rijksbijdrage Kaderbrief 2019	10.325	10.403	10.598	10.891
Kosten BUIG Kaderbrief 2019	11.030	10.950	11.114	11.283
Saldo BUIG Kaderbrief 2019	-705	-547	-516	-392
Mutatie	449	382	-510	-386

Ondanks dat de aantallen hoger lijken te liggen dan bij de Begroting 2018, zien we een verbetering van het meerjarenperspectief in de eerste twee jaar, waarna een verslechtering optreedt. De verbetering wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de invloed van de Rijkspublicatie april 2018, waarin we een hogere bijdrage ontvangen. In de begroting van 2018 werd vanaf de jaarschijf 2021 uitgegaan van een budget neutrale situatie in verband met de beëindiging van de economische crisis. Ondanks de positieve bijstelling van de economie wordt door het CBS nog steeds een toename van het aantal bijstandsontvangers verwacht. Langzaam verwachten we met de inspanningen van het werkbedrijf en door "streng aan de poort" te zijn, het gat te dichten tussen de rijksbijdrage en de gemeentelijke kosten voor de bijstandsontvangers.

3.03 Decentralisaties Jeugd / WMO nieuw

De inkomsten voor de decentralisaties worden in de meicirculaire (2018) niet meer separaat in beeld gebracht voor de decentralisaties Jeugd en WMO. Vanuit het meerjarenperspectief 2018-2022 is een taakstelling ingezet om binnen de Rijksmiddelen uit te komen. Dit uitgangpunt blijft voor 2019 hetzelfde. De mutaties binnen de Rijksmiddelen verantwoorden we dan ook bij de algemene uitkering en niet meer direct één op één naar het 'vierkant' van de decentralisaties Jeugd en WMO.

Het grootste gedeelte van de geraamde kosten gaat via een subsidie naar Rndom Wijchen, die als beleid heeft om na de transitie van decentralisaties de transformatie te volbrengen.

Op dit moment toetsen we de 0-meting voor 2018 aan de geleverde zorg van 2017. Afwijkingen hierin zorgen ervoor dat het meerjarenperspectief muteert. Vooralsnog nemen we geen mutaties op.

Tabel 3-03: Decentralisaties sociaal domein.

<i>x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022
Begroting 2019-2022	13.599	13.369	13.183	13.183
Totale kosten WMO-Jeugd 2019-2022	13.974	13.994	13.996	13.996
Taakstelling 2D's	400	800	1.353	1.353
Demping haalbaarheid ombuiging conform kaderbrief	-200	-400	-790	-790
Egalisatie bestaande WMO	75	75	0	0
Effect inzet middelen incidenteel	100	150	250	250
Kaderbrief 2019	13.599	13.369	13.183	13.183
Mutatie kaderbrief	0	0	0	0

Bovenstaand verloop betekent geen mutatie in het meerjarenperspectief.

3.04 WMO klassiek

Binnen de WMO klassiek zijn de individuele voorzieningen opnieuw beoordeeld. We hebben voor de huishoudelijke hulp rekening gehouden met de gevolgen van de invoering van het abonnementstarief 'netflixtarief', met daarbij een aanzuigende werking voor een hogere afname van diensten, reële tarieven en indexaties.

Met name de inkomsten uit de eigen bijdragen moeten hierdoor fors naar beneden worden bijgesteld. Vanuit het Rijk is hiervoor een compensatie, maar die is niet volledig toereikend.

De uitzetting van de WMO vervoer is opgenomen onder de GR DRAN (zie 3.05g).

Tabel 3-04: Mutaties in budgetten WMO klassiek.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Huishoudelijk Hulp natura	-444	-474	-387	-419
WMO PGB	0	0	0	0
WMO vervoer	0	0	0	0
WMO woning	0	0	0	0
WMO hulpmiddelen	215	16	7	-1
Huishoudelijke Hulp natura / EB	74	81	55	62
WMO Algemeen	100	100	100	100
Mutatie Kaderbrief 2019	-55	-277	-225	-258

Bovenstaande mutatie leidt tot een verslechtering van het meerjarenperspectief.

3.05 Gemeenschappelijke Regelingen

In onderstaande tabel is de impact van de ingediende Begrotingen 2019 van de gemeenschappelijke regelingen in beeld gebracht. De impact is gebaseerd op de zienswijzen, die 31 mei behandeld zijn in de Raad.

Tabel 3-05a: Totaalbeeld gemeenschappelijke regelingen conform gemeentelijke zienswijze.

	x € 1.000	2019	2020	2021	2022
a)	Mutatie MGR (18 / 016378)	-73	-73	-73	-73
b)	Mutatie ODRN (18 / 016963)	-45	-39	-39	-39
c)	Mutatie GGD (18 / 016358)	0	0	0	0
d)	Mutatie VRGZ (18 / 017422)	-35	-43	-56	-71
e)	Mutatie GR Munitax	0	0	0	0
f)	Mutatie MARN (18 / 016769)	0	0	0	0
g)	Mutatie BVO DRAN (18 / 016967)	-168	-168	-168	-168
h)	Mutatie GO regio Arnhem Nijmegen	-14	-14	-14	-14
i)	Mutatie WDW	0	0	0	0
	Totaal mutatie GR'en	-335	-337	-350	-365

Vanaf 2019 leidt bovenstaande mutatie tot een verslechtering van het van het meerjarenperspectief.

Hierna treft u een toelichting aan op de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

3.05a MGR

De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) regio Rijk van Nijmegen is op 1 juli 2014 opgericht. De MGR bestaat uit de "modules" Werkbedrijf, ICT Rijk van Nijmegen en samenwerkingsplatform. De MGR behartigt voor Wijchen de belangen voor de inwoners op het gebied werk en werkgelegenheid, participatie, sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding. De gemeente Wijchen maakt sinds 1 januari 2018 deel uit van de module ICT Rijk van Nijmegen.

Tabel 3-05b: MGR

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
<u>Beschikbaar in gemeentelijke begroting</u>				
Module 1 SW	5.012	5.012	5.012	5.012
Module 1 Participatie	1.418	1.418	1.418	1.418
Module 1 Vastgoed	22	22	22	22
Module 2 IRvN	992	992	992	992
Module 3 BO	13	13	13	13
Totaal	7.457	7.457	7.457	7.457
<u>Opgenomen in MGR begroting 2019</u>				
Module 1 Werkbedrijf, SW	5.057	5.057	5.057	5.057
Module 1 Werkbedrijf, participatie	1.440	1.440	1.440	1.440
Module 1 Werkbedrijf, vastgoed	28	28	28	28
Module 2 iRvN	992	992	992	992
Module 3 BO	13	13	13	13
Totaal	7.530	7.530	7.530	7.530
Mutatie Kaderbrief 2019	-73	-73	-73	-73

De mutatie leidt tot een verslechtering van het meerjarenperspectief.

3.05b ODRN

In 2017 hebben we 0,78 fte aan asbest- en bodemtaken overgedragen. Dit staat gelijk aan een jaarlijks bedrag in onze begroting van € 56k. In de Begroting 2018 tot en met 2021 van de ODRN is hiervoor een bedrag opgenomen van € 93k. In onze zienswijze bij de Begroting 2018 is aan de ODRN verzocht om hun begroting aan te passen. De ODRN heeft echter onze zienswijze niet overgenomen en de begroting gehandhaafd op een totale bijdrage van de gemeente Wijchen van € 509k. De bijdrage van de gemeente Wijchen wordt vanaf 2019 verhoogd met de BRN index van 4,2% naar € 531k. De post onderhanden werk wordt vanaf 2017 verantwoord in de balans als vordering op de deelnemers en in de exploitatie wordt de opbrengst als deelnemersbijdrage meegenomen.

3.05c GGD

De Raad is met beslisnota 18 / 016358 de zienswijze vastgesteld, waarbij Wijchen niet instemt met de voorgelegde ontwerpbegroting van de GGD. We verwachten eerst een reactie op de geplaatste kanttekeningen en ook een nadere financiële onderbouwing t.a.v. de extra kosten voor veilig thuis. Daarnaast wijkt de GGD af van de BRN richtlijnen t.a.v. indexeren. Financieel raamt de GGD een Wijchense bijdrage dat € 66k hoger ligt dan opgenomen in onze begroting. De verwachting is dat dit volledig gecompenseerd wordt door te ontvangen middelen voor het Rijksvaccinatieprogramma, wat van het Rijk naar de gemeenten over gaat.

3.05d VRGZ

In de voorgelegde begroting 2019 van de VRGZ zijn – naast de reguliere indexering – een paar onontkoombare posten opgenomen. Wij vinden dat deze posten onontbeerlijk zijn voor een goede taakuitoefening van de VRGZ en gaan daarmee akkoord. In totaal leidt dit tot een extra bijdrage. De zienswijze sluit aan bij het advies van de adviesfunctie.

3.05e Munitax

De begroting 2019 is nog niet definitief aangeboden aan de deelnemende gemeenten.

3.05f MARN

Uit de meerjarenbegroting 2019-2022 MARN blijkt dat de winstuitkering van de MARN de komende jaren ca. € 71k bedraagt. Structureel wordt hiervan € 17k ten gunste gebracht van het taakveld afval. In de begroting 2019-2022 MARN is een opbrengst geraamd van € 51k. De resterende € 3k is benodigd voor advieskosten. Per saldo past de begroting 2019 van de MARN binnen de begroting van Wijchen.

3.05g BVO DRAN

De vervoersorganisatie is ingesteld om het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem en Nijmegen tot stand te brengen en verder te ontwikkelen. Alle gemeenten uit het voormalige stadsregiogebied nemen deel aan de BVO DRAN. De gemeente Wijchen heeft voorsnog alleen het Wmo sociaal vervoer ondergebracht bij de vervoersorganisatie. De kosten stijgen aanzienlijk omdat de provinciale subsidie is vervallen, er kostenstijgingen in de taxi branche hebben plaats gevonden en er wordt ingezet op duurzame vervoersmiddelen. Voor 2019 loopt het tekort op tot € 168k.

Het bestuur van de BVO heeft de BVO de opdracht gegeven om in augustus 2018 met een plan van aanpak te komen om deze uitzetting voor gemeenten terug te dringen. Daarnaast zetten wij als gemeente zelf de komende periode extra in om de kosten van Avan-vervoer te verminderen. Dit doen we door de focus te leggen op de voorkant en de instroom van het vervoer. Ook werken we samen met MeerVoormekaar om de inzet van het vrijwilligersvervoer via opStap te verruimen.

3.05h GO regio Arnhem Nijmegen

De inwonerbijdrage is verhoogd van € 1,50 naar € 1,58 per inwoner. De directe aanleiding is dat de salariskosten van de secretaris (0,8 fte) nu volledig in de begroting zijn opgenomen (was 0,4 fte). Door de Kring van gemeentesecretarissen is geadviseerd

deze gegroeide situatie, gezien de conclusie uit de uitgevoerde evaluatie, met ingang van 2019 in de begroting te vertalen.

Ten eerste benadrukt de Kring dat het GO een zakelijke en toekomstbestendige organisatie moet worden. Het is nu duidelijk welke organisatie het GO minimaal nodig heeft. De Kring stelt voor om per 2019 de 4 PFO's met eigen formatie te bezetten. Dat gaat € 0,30 per inwoner meer kosten, zodat de jaarlijkse bijdrage van de gemeenten aan het GO € 1,88 gaat bedragen.

Het tweede punt is dat de gemeenten voldoende budget in hun begrotingen moeten opnemen om de ambities op de programma's waar te maken. Daarvoor is de inschatting dat deze kosten in 2018 al gaan lopen (€ 1,58 per inwoner), maar dat deze in 2019 circa € 2,00 per inwoner gaan bedragen. In het (niet toegekende) nieuw beleid nemen we hiervoor een bedrag op, dat oploopt naar € 3,00 per inwoner.

3.05i WDW

Een groot deel van de gemeentelijke begroting (ca. € 20 miljoen) bestaat de bijdrage aan de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW). De werkorganisatie is op 1 januari 2018 formeel van start gegaan. In mei 2018 is de plaatsingsprocedure afgerond en heeft de samenstelling van de zelforganiserende teams zijn beslag gekregen. De teams moeten lopende het jaar de ruimte krijgen om naast 'going concern' ook de veranderopgave naar integratie, harmonisatie en zelforganisatie te realiseren. Vanaf 2019 gaan de teams aan de slag met efficiëntieverbeteringen die zij kunnen doorvoeren in hun eigen werkprocessen.

De begroting 2019 van de WDW is inhoudelijk voortgeborduurd op de begroting 2018 en past financieel binnen de begroting van Wijchen.

Voor de begrotingsvergadering in november wordt een nota behandeld over de eerste herziening van de begroting 2019 van de WDW. Hierin wordt in beeld gebracht wat de effecten voor de uitvoering van gewenst nieuw beleid zijn en de benodigde aanpassingen op de uitkomsten van het plaatsingsproces op het vastgestelde functieboek. Een evaluatie op het gehele functieboek vindt plaats in 2019.

3.06 Bouwleges

In tabel 3-06a zijn de geprognosticeerde inkomsten bouwleges in beeld gebracht.

Vanaf 2020 is er geen overschot meer voorhanden op de bouwleges, welke als afdekking van lasten in het incidentele perspectief kunnen worden ingezet.

Tabel 3-06a: Inkomsten bouwleges

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018 (ADSD)	648	362	330	330
Hiervan structureel	480	330	330	330
Hiervan incidenteel	168	32	0	0
Kaderbrief 2019	725	706	375	375
Hiervan structureel	480	375	375	375
Hiervan incidenteel	245	331	0	0
Mutatie structureel	0	45	45	45
Mutatie incidenteel	77	299	0	0

In 2019 houden de geraamde kosten en legesinkomsten tegen het huidige tarief van 23 promille elkaar vrijwel in evenwicht. Er is geen sprake van overdekking van legesopbrengsten. Er is echter geen ruimte meer voorhanden voor een tariefsverhoging

in 2019. In verband met de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2021 ramen we voorsnog geen incidentele bouwleges van 2021.

In onderstaande tabel 3-06b zijn de legestarieven 2018/2019 van diverse gemeenten als referentiekader weergegeven.

Tabel 3-06b: Leges regiogemeenten per € 100k bouwkosten.

x € 1,-		2017	2018
Beuningen		2.640	2.640
Nijmegen		2.600	2.600
Gemeente Berg en Dal	bouwkosten tot € 250k	2.400	2.400
Gemeente Berg en Dal	bouwkosten boven € 250k	1.600	1.600
Wijchen		2.300	2.300
Druten		2.100	2.150
Heumen	bouwkosten tot € 250k	2.000	2.000
Heumen	bouwkosten boven € 250k	1.800	1.800

Omgevingswet

De Omgevingswet komt er aan. De Omgevingswet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht dat per 1 januari 2021 ingaat. Tientallen wetten en Amvb's (Algemene maatregelen van bestuur) worden in één wet en vier Amvb's geïntegreerd met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. Er komen ook nieuwe instrumenten en (spel)regels, zoals het omgevingsplan, de omgevingsvisie en nieuwe hulpmiddelen, zoals een nieuw digitaal stelsel.

De omgevingswet vraagt vooral ook een andere manier van werken, waardoor een cultuuromslag nodig is: veel meer integraal werken en een andere werkwijze met meer participatie en co-creatie. Meer activiteiten worden door de Omgevingswet gereguleerd via algemene regels, waardoor minder vaak een vergunning nodig is.

De inwoners kunnen ook zelf alle regels inzien. De regels worden daartoe integraal digitaal beschikbaar gesteld op een begrijpelijke en transparante wijze, in het vernieuwde Digitale stelsel Omgevingsrecht (DSO). Hiermee is een grote digitaliseringsslag gemoeid.

De beweging naar meer eenvoud, meer maatwerk, meer integraliteit en minder regels op het terrein van de fysieke leefomgeving is jaren geleden al ingezet met de Wabo (omgevingsvergunning) en wordt met de Omgevingswet verder verbreed. De Omgevingswet gaat uit van een nog meer integrale werkwijze.

3.07 Gemeentefonds

De opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de meicirculaire 2018. In verband met de uitwerking van het coalitie akkoord Rutte III en het InterBestuurlijk Programma (IBP) is er dit jaar tevens een maartcirculaire verschenen. De maartcirculaire (18 015689) is reeds in de gemeenteraad behandeld. De extra middelen uit die circulaire zijn geparkeerd in afwachting op de meicirculaire. Het effect van de meicirculaire worden in de vorm van taakmutaties en vrij besteedbaar saldo in het meerjarenperspectief vertaald volgens tabel 3-07.

Na publicatie van de septembercirculaire 2018 herijken we ons meerjarenperspectief. De beslisnota van deze septembercirculaire ligt ter besluitvorming voor aan de Raad in de begrotingsvergadering in november a.s.

Tabel 3-07 ontwikkeling gemeentefonds

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Meicirculaire 2018	56.782	58.268	59.706	61.124
Decembercirculaire 2017	54.895	55.250	55.840	56.160
Mutatie	1.887	3.018	3.866	4.965
Taakmutaties maartcirculaire (18-1-15689)	-574	-581	-555	-562
Taakmutaties meicirculaire	-456	-600	-706	-978
Vrijval stelpost BCF	25	76	76	76
Mutatie vrij besteedbaar	882	1.913	2.681	3.501

Bovenstaande leidt tot een verbetering van het meerjarenperspectief. De mutaties aan de kostenkant zijn op een andere plek in deze kaderbrief opgenomen.

Bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering van het perspectief. Voor een verdere toelichting op deze mutatie verwijzen wij u naar de beslisnota over de maartcirculaire 2018 (raadsbesluit van 31 mei 2018: 18-7-15689) en de meicirculaire, die afzonderlijk van deze kaderbrief aan de Raad is verzonden (18 -7- 17251).

3.08 Prijscompensatie

Voor het bepalen van de prijscompensatie hanteren we de laatst bekende ontwikkelingen in de circulaire van het gemeentefonds. Immers, de ontwikkelingen van de inkomsten en uitgaven moeten in evenwicht zijn. De nu opgenomen percentages zijn ontleend aan de meicirculaire 2018. Bij de septembercirculaire 2018 actualiseren we de percentages.

Tabel 3-08a: Ontwikkeling reëel accres meicirculaire 2018 (jaar op jaar).

	2019	2020	2021	2022
Nominaal accres (inkomsten)	5,79%	3,94%	3,21%	3,52%
Loon- en prijsontwikkeling (uitgaven)	2,40%	2%	1,80%	1,90%
Reëel accres (saldo)	3,39%	1,94%	1,41%	1,62%

Tabel 3-08b: Ontwikkeling reëel accres meicirculaire 2018 (cumulatief).

	2019	2020	2021	2022
Nominaal accres (inkomsten)	5,79%	9,96%	13,49%	17,48%
Loon- en prijsontwikkeling (uitgaven)	2,40%	4,45%	6,33%	8,35%
Reëel accres (saldo)	3,39%	5,51%	7,16%	9,13%

Op basis van deze meicirculaire worden zowel de inkomsten- als de kostenkant gemuteerd. Bij het opstellen van dit boekwerk zijn we voor het meerjarenperspectief uitgegaan van de in tabel 3-08c opgenomen percentages prijscompensatie.

Tabel 3-08c: Inzet cumulatieve prijscompensatie begroting 2019.

	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
BRN	2,20%	2,00%	1,80%	1,90%
Contract	2,40%	2,00%	1,80%	1,90%
Overige	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Financieel effect prijscompensatie	-74	-407	-618	-881

Bovenstaande leidt tot een verslechtering van het meerjarenperspectief.

3.09 Kapitaallasten

Bij het opstellen van de Kaderbrief 2019 gaan we uit van een rentepercentage voor vervanging- en uitbreidingsinvesteringen van 1,75 procent voor 2019, 2 procent voor 2020 en 2,25 procent vanaf 2021. Het hier gepresenteerde rente effect leidt in paragraaf 3-09 tot hetzelfde effect vanuit het perspectief renteresultaat.

Tabel 3-09: Kapitaallasten.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018	4.987	5.113	5.145	4.966
Naar Werkorganisatie Druten Wijchen	-717	-728	-736	-739
Investeringen ADSD	-	65	69	69
Kapitaallasten actueel	4.270	4.451	4.478	4.296
Waarvan Afschrijvingslasten	3.094	3.139	3.070	2.952
Waarvan Rente	1.175	1.312	1.408	1.344
Kaderbrief 2019	4.198	4.434	4.482	4.308
Waarvan Afschrijvingslasten	3.030	3.096	3.041	2.928
Waarvan Rente	1.168	1.338	1.441	1.379
Mutaties afgedekt uit afschrijvingsreserves	0	55	55	55
Effect tarieven	43	53	53	53
Mutatie	29	19	-1	-9

Bovenstaande mutatie leidt in 2019 en 2020 tot een verbetering, de jaren 2021 en 2022 laten een kleine verslechtering zien.

3.10 Renteresultaat

De BBV is op het gebied van rente gewijzigd per 1-1-2017. De systematiek van rentetoerekening en - berekening wijzigt. Vanaf het begrotingsjaar 2017 rekenen we met een variërende omslagrente o.b.v. het werkelijk (begrote) renteresultaat. We rekenen net als bij de Begroting 2018 met 1,75% voor 2019, 2,00% voor 2020 en 2,25% voor 2021 en 2022.

Tabel 3-10: Renteresultaat.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018	1.334	1.386	1.416	1.416
Waarvan structureel	1.334	1.386	1.416	1.416
Waarvan incidenteel	0	0	0	0
Kaderbrief 2019	1.334	1.386	1.416	1.416
Waarvan structureel	1.334	1.386	1.416	1.416
Waarvan incidenteel	0	0	0	0
Mutatie	0	0	0	0

Het bovenstaande betekent geen mutatie op het meerjarenperspectief.

3.11 Onroerend Zaak Belasting.

De basis voor de meerjarenraming OZB is het jaar 2018. In deze nota gaan we uit van het verwachte bedrag in 2018 (basis 2^e Prorap 2018). De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan nu uit van de percentages zoals genoemd in de meicirculaire 2018. Bij het opstellen van de begroting gaan we uit van de percentages uit de septembercirculaire.

Tabel 3-11: Meerjarenperspectief inkomsten OZB.

x € 1.000	index %	2019	2020	2021	2022
Totaal Begroting 2018		7.940	8.082	8.236	8.394
Basis		7.815	7.815	7.815	7.815
Herijking basis		0	0	0	0
Bijgestelde Basis		7.815	7.815	7.815	7.815
Index 2019	2,40%	188	188	188	188
Index 2020	2,00%		160	160	160
Index 2021	1,80%			147	147
Index 2022	1,90%				158
Totaal Kaderbrief 2019		8.003	8.163	8.310	8.468
Mutatie		63	81	74	74

De mutatie leidt in het gehele meerjarenperspectief tot een verbetering.

3.12 Tarieven en leges

Reinigingsheffing

De Raad heeft besloten om te stoppen met de voorbereidingen van omgekeerd inzamelen en dit systeem niet te implementeren in 2018. Ze heeft het college verzocht om te komen met alternatieve voorstellen om toch te komen tot de vastgelegde VANG-doelstellingen. In 2018 gaan we verder verkennen wat de mogelijkheden zijn. Implementatie voor 2019 achten wij niet haalbaar. Dat betekent dat in 2019 het Diftar-systeem zal worden voortgezet. We houden de huidige grondslagen van de tarieven in stand totdat duidelijk wordt wat de nieuwe koers wordt. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in de toekomst. We laten het productresultaat 2017 in de reserve afvalstoffenheffing geparkeerd staan in afwachting van een eventueel nieuw inzamelsysteem. Bij het begrotingsproces komen we hier verder op terug.

De tariefsverhoging als gevolg van bestaand beleid bedraagt € 5 per aansluiting in het huidige meerjarenperspectief 2018-2022. Hier bovenop heeft de DAR een winstwaarschuwing afgegeven op de inzamelkosten welke overeenkomt met ongeveer € 7 per aansluiting.

In 2017 en 2018 zijn we 2 pilots gestart welke van invloed zijn op de reinigingsheffingen. De eerste is de zomerinzameling GFT. Bij de afweging van het nieuw beleid stellen we voor om deze pilot om te zetten in regulier beleid en hiervoor de Reinigingsheffing te verhogen. De tweede is de pilot met GFT-cocons bij hoogbouw.

De eerste resultaten van de pilot met GFT-cocons bij drie hoogbouwcomplexen zijn positief. Ook hier stellen wij uw raad voor om bij de afweging van nieuw beleid deze Pilot structureel uit te rollen bij hoogbouwcomplexen. Dit vraagt een investering van € 140k. De structurele lasten van de investering zullen conform richtlijnen worden afgeschreven en worden afgedekt met een verhoging van de Reinigingsheffing. Dit samen leidt tot een verhoging van de gemiddelde Reinigingsheffing van € 7 per aansluiting. Dit komt bovenop de reguliere prijscompensatie en uitzettingen als gevolg van bestaand beleid.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten van de riolering/watertaak. De Raad heeft besloten om de rioolheffing kostendekkend te maken, inclusief de BTW-component. Ook voor de rioolheffing gebruiken wij het beginsel de vervuiler betaalt en willen we de huidige grondslagen in stand houden. De kosten zijn gebaseerd op het laatst vastgestelde GRP.

Hondenbelasting

De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend, dit principe willen we handhaven. Bij de tariefbepaling wordt het positieve saldo 2017 van de reserve hondenbelasting ingezet.

Toeristenbelasting

Om de ondernemers gelegenheid te geven om te kunnen anticiperen op de jaarlijkse bijstelling van de tarieven worden deze bij het vaststellen van de begroting vastgesteld voor het basisjaar +1 (2019 + 1 = 2020). Bij de behandeling van de Begroting 2014 heeft de Raad, na initiatief uit de branche, ingestemd met het afronden van de tarieven op veelvoud van € 0,05. In het jaarlijks te hanteren rekenmodel indexeren we de niet afgeronde bedragen. Na indexatie ronden we de tarieven af op veelvoud van € 0,05.

Voor het rekenmodel gaan we uit van de niet afgeronde berekeningen. We volgen daarbij de prijsindexen, welke ook voor onze kostenontwikkeling geldt. In tabel 3-12 treft u een overzicht aan van de berekende tarieven conform beide methodieken. Bij de tariefvaststelling 2019 zullen we gelijktijdig de tarieven 2020 berekenen.

Tabel 3-12: Tarieven toeristenbelasting.

x € 1,-	2019		2020*	
	Niet afgerond	Afgerond	Niet afgerond	Afgerond
Tarief per overnachting	0,73	0,75	0,74	0,75
Tarief per overnachting op vaste standplaats	0,46	0,45	0,47	0,45

* bij het vaststellen van het definitieve tarief wordt het indexpercentage herijkt aan de hand van de septembercirculaire 2018.

Marktgelden

In december 2018 stelt de Raad de Verordening Marktgelden vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we uit van een prijsindex van 2,40%. Daarnaast houden we rekening met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Reclamebelasting

In Wijchen heffen we reclamebelasting voor het centrumgebied en de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen-Oost. De reclamebelasting dient ter dekking van specifieke activiteiten van de afgebakende gebieden, welke we via subsidie aan de stichtingen verstrekken. In december 2018 stelt de Raad de Belastingverordening vast. We houden bij de vaststelling van de tarieven rekening met verrekeningen over vorige boekjaren.

Overige legestarieven

In december 2018 stelt de Raad de Legesverordening vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we nu uit van een prijsindex van 2,40%.

3.13 Inkrimpingen

Zie voor een specificatie van de inkrimpingen bijlage 2.

Tabel 3-13: Inkrimpingen.

<i>x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022
Budgetruimte	50	72	72	72
Totaal	50	72	72	72

Het bovenstaande leidt tot een verbetering van het gehele meerjarenperspectief.

3.14 Uitzettingen

De hier gepresenteerde uitzettingen hebben een onontkoombaar karakter, of komen voort uit areaaluitbreidingen. Zie voor de specificatie bijlage drie tot en met zes.

Tabel 3-14: Uitzettingen.

<i>x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022
Onontkoombaar, bijlage 3	86	88	91	94
Areaaluitbreidingen, bijlage 4	1	1	1	1
Totaal	87	89	92	95

Bovenstaande mutatie betekent een verslechtering van het gehele meerjarenperspectief.

3.15 Nieuw Beleid

Er is geen nieuw beleid opgenomen in het meerjarenperspectief. Het door het college gewenst nieuw beleid is opgenomen in bijlage 6. In het verdere verloop van het begrotingsproces bezien we de mogelijkheden van dekking. Integrale afweging van nieuw beleid stellen we dan ook uit tot de begrotingsvergadering.

3.16 Bezuinigingstaakstelling coalitieakkoord

Om de onroerend zaak belasting niet verder dan noodzakelijk te laten stijgen, is in het coalitieakkoord opgenomen dat we waarschijnlijk € 200k aan structurele bezuinigingen per jaar nodig hebben tot 2022 om tegenvallers op te kunnen vangen van maatregelen van het rijksbeleid en onrealiseerbare bezuinigingstaakstellingen, die al opgenomen zijn in ons meerjarenperspectief. Daarnaast is er door de veranderende samenleving altijd nieuw beleid nodig, zoals ook opgenomen in het coalitieakkoord. De gerealiseerde inkrimpingen in het begrotingstraject vanaf de kaderbrief voldoen nog niet aan onze doelstellingen. Vooralsnog nemen we geen aanvullende taakstellingen op in het voorliggende meerjarenperspectief, omdat de meicirculaire voldoende ruimte biedt om nieuw beleid meerjarig in te kunnen zetten.

Tabel 3-16: Bezuinigingstaakstelling coalitieakkoord.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Taakstelling	200	400	600	800
Kaderbrief 2019	50	72	72	72
Restant Kaderbrief 2019	150	328	528	728

4. Provinciaal Toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. Om in aanmerking te komen voor repressief toezicht dienen we aan de volgende voorwaarden te voldoen. Te weten:

- De Begroting 2019 dient (naar oordeel Provincie) structureel en reëel in evenwicht te zijn. Als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2022 tot stand zal komen;
- De Jaarrekening 2017 behoort structureel en reëel in evenwicht te zijn. Indien de jaarrekening niet in evenwicht is, zal het structureel tekort worden betrokken bij het onderzoek van de Begroting 2019. Dit betekent dat in de jaarrekening inzicht moet worden gegeven in het structurele en incidentele aandeel van het tekort;
- Indien de begroting voor 2019 niet structureel en reëel in evenwicht is, maar aannemelijk is gemaakt dat dit evenwicht pas in de meerjarenraming (2022) tot stand wordt gebracht, heeft dit extra aandacht van de toezichthouder tot gevolg tijdens het begrotingsproces 2020. Daarbij zal worden gekeken of er sprake is van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Hiermee wordt bedoeld dat, indien de begroting van 2020 niet structureel en reëel in evenwicht is, tenminste de jaarschijven 2022 en 2023 van de meerjarenraming 2020-2023 structureel en reëel in evenwicht dienen te zijn om opnieuw voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen. Het kan dus niet zo zijn dat alleen de jaarschijf 2022 in evenwicht is, dan is er namelijk sprake van een opschuivend perspectief. Ditzelfde kan van toepassing zijn wanneer in eerdere jaren al sprake is geweest van een sluitend meerjarenperspectief, dat telkens opschuift.

Om de provinciale toets te doorstaan, mogen er – in ieder geval in het eerste jaar van ons perspectief – geen stelposten meer zijn opgenomen, die niet zijn onderbouwd met concrete maatregelen.

De omvang van de stelpost 2019 ad € 200k is afgedekt in het incidentele perspectief. Het structurele resultaat 2019 is in hoofdstuk 3, tabel 1 geraamd op € 562k. Ook onder aftrek van de taakstelling resteert een structureel begrotingssaldo dat hoger ligt dan het minimaal benodigde positieve resultaat van € 250k. Dit criterium uit de Financiële Verordening is ingesteld ter afdekking van het verplicht opnemen van een post onvoorzien in de begroting. Wij hebben er voor gekozen om deze post niet op te nemen aan de kostenkant van de begroting, maar te voorzien door een resultaatsnorm.

In tabel 4-01 treft u een overzicht aan van de stelposten die opgenomen zijn in het meerjarenperspectief 2019-2022.

Tabel 4-01: Overzicht stelposten.

<i>x € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022
Bijzondere bijstand (paragraaf 3.01)	0	110	221	221
Decentralisaties Jeugd / WMO nieuw (paragraaf 3.03)	200	400	563	563
Effect inzet middelen incidenteel	-200	-400	0	0
	0	110	784	784

5. Incidenteel meerjarenperspectief

Bijlage 1 omvat een gedetailleerd overzicht van de raming incidentele kosten en opbrengsten. Per saldo geeft dit onderstaand perspectief.

Tabel 5-01: Saldo incidentele kosten en opbrengsten.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018 (ADSD)	2.727	1.305	0	0
Begroting 2018 afdekking Algemene reserve	2.727	1.305	0	0
Saldo Begroting 2018 (ADSD)	0	0	0	0
Kaderbrief 2019	584	976	0	0
Onttrekking Algemene reserve	-584	-976	0	0
Saldo Kaderbrief 2019	0	0	0	0
Mutatie	0	0	0	0

Tabel 5-02: Mutaties incidentele kosten en opbrengsten 2019 t/m 2022 ten opzichte van Begroting 2018.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Opbrengsten bouwleges	77	299	0	0
Vrijval onttrekking Algemene reserve ter afdekking van taakstellingen	507	677	0	0
Mutatie afdekking algemene reserve	-584	-976	0	0
Totaal mutatie	0	0	0	0

Het opnemen van nieuw beleid gaat ten koste van de Algemene reserve. Per saldo is in de Begroting 2018 een onttrekking van € 2,7 miljoen in 2019 en € 1,3 miljoen in 2020 benodigd om het incidenteel perspectief te kunnen bekostigen.

Nieuw gewenst beleid zoals opgenomen in bijlage 5 is vooralsnog niet opgenomen, omdat de algemene reserve beneden de ondergrens komt in 2019, zoals weergegeven in hoofdstuk 7. Wel is er een prioritering van nieuw beleid door het College voorgesteld, waar we in het vervolg van het begrotingsproces invulling voor gaan zoeken. Binnen het nieuw gewenst beleid stelt het College de categorisering voor in prioriteit 1 en 2. Prioriteit 1 wordt in het vervolg als eerste opgepakt, prioriteit 2 wordt opnieuw afgewogen als er afdoende middelen beschikbaar zijn.

Aanvullende toelichting op winstuitkering GR Bijsterhuizen

In april 2017 heeft het bestuur van GR Bijsterhuizen het beleidsplan 2017-2025 vastgesteld. Het daarin opgenomen meerjarenperspectief is gebaseerd op de vastgestelde planexploitatie per 1 januari 2017. In deze planexploitatie is het besluit verwerkt om in 2017 over te gaan tot een winstuitkering van € 7 miljoen (aandeel Wijchen € 3,5 miljoen waar voorzien was € 250k). De raming en verloop van de winstuitkering is hierop gebaseerd.

Tabel 5-03: Winstuitkering Bijsterhuizen.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018	0	1.500	1.000	0
Kaderbrief 2019	0	1.500	1.000	0
Mutatie	0	0	0	0

6. Eindsaldo structurele en incidentele begroting 2019-2022

In tabel 6-01 is het totale meerjarenperspectief samengevat.

Tabel 6-01: Saldi begroting 2019-2022.

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Structureel (tabel 1)	562	1.158	2.180	2.417
Incidenteel (tabel 5-01)	0	0	0	0
Bouwgrond exploitatie (tabel 9-01)	0	630	0	0
Saldo	562	1.788	2.180	2.417

Meerjarenperspectief

Het nu gepresenteerde meerjarenperspectief geeft aan dat we structureel in balans zijn. Zoals eerder opgemerkt wordt dit perspectief sterk beïnvloed door de aanname dat de kosten van decentralisaties en de Wet Buig gefaseerd sterk afnemen. Daarnaast blijft het een voorwaarde dat we de in dit meerjarenperspectief opgenomen taakstellingen (hoofdstuk 4) realiseren. Bovenstaande tabel geeft wederom aan dat onze incidentele inkomsten/bouwgrond opdrogen.

Bij het opstellen van geschetst meerjarenperspectief is geen rekening gehouden met de financiële impact van in paragraaf 8-3 opgenomen gewenste projecten. Verder is in het voorliggende perspectief geen nieuw beleid opgenomen (bijlage 5 en 6).

7. Verloop Algemene Reserve

Onderstaand treft u het verloop aan van de Algemene Reserve.

Op basis van het eindsaldo Jaarrekening 2017 is het verloop van de Algemene Reserve in tabel 7-01 weergegeven. (Zie ook bijlage 7).

Tabel 7-01: Verloop Algemene Reserve, (stand 31 december).

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018 (ADSD)	11.512	11.344	12.042	13.052
Kaderbrief 2019-2022	9.316	11.013	13.801	15.981
Mutatie	-2.196	-331	1.758	2.929

Vanwege een lager resultaat in 2017 dan aangenomen in het begrotingstraject 2018, en diverse onttrekkingen voor projecten is de stand van de Algemene reserve lager dan aangenomen in de Begroting 2018. Dit wordt met het voorliggende perspectief vanaf 2020 wel weer ingelopen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar bijlage 7.

In de door de Raad voorgelegde jaarrekening 2017 ligt de ondergrens van de Algemene Reserve op € 11,5 miljoen (saldo ingecalculeerde risico's verhoogd met saldo ondergrens inwoners).

In tabel 7-02 hebben wij het verloop van de Algemene Reserve afgezet tegen het vernieuwde risicoprofiel.

Tabel 7-02: Algemene Reserve t.o.v. risicoprofiel, (stand 31 december).

x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Bijgestelde stand Algemene Reserve (zie tabel 7-01)	9.316	11.013	13.801	15.981
Gewenste ondergrens (risicoprofiel)	11.485	11.485	11.485	11.485
Saldo ten opzichte van de ondergrens	-2.169	-472	2.316	4.496

Uit tabel 7-02 komt pas vanaf 2021 een positief beeld van de opbouw van de Algemene Reserve naar voren ten opzichte van de gewenste ondergrens. Dit surplus maakt het vanaf 2021 mogelijk om gewenste of onontkoombare ontwikkelingen binnen het incidentele perspectief op te vangen.

8. MeerjarenInvesteringsOverzicht (MIO)

8.1. Inleiding

Met dit MIO geven we inzicht in de financiële aspecten van de grote projecten binnen de gemeente Wijchen. Vooral de afdekking van nog niet gedekte projecten, die een keuze noodzakelijk maken in prioritering van projecten is van belang.

8.2. Gedekte projecten.

Tabel 8-01 geeft een overzicht van door de Raad geaccordeerde projecten. Overigens is niet bij alle bijdragen van derden ook 100% zeker of we die ook (geheel) zullen ontvangen. Hier is dus sprake van een financieel risico.

Tabel 8-01: Dekking van projecten (x € 1.000).

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1.	Parkeerkelder	9.655	8.894 218 141 402	Aangevraagde subsidies Voorzieningen Ibor Afkoppelsubsidie riolering, gemeentelijke bijdrage Bijdrage Prorail fietsklemmen en kluizen
2.	MFA Batenburg	2.950	2.950	Afgedekt door kapitaalslasten
3.	Kasteeltuin	200	200	Incidenteel perspectief 2018
4.	Oosterpark	300	300	Incidenteel perspectief 2018
5.	Ontwikkeling Hernen/Bergharen	500	500	Incidenteel perspectief 2016-2017
6.	Verkeersmaatregelen Kerkeveld	624	624	Incidenteel perspectief 2018-2021
	Totaal	14.629	14.629	

8.3. Gewenste projecten

Na het vaststellen van de Kaderbrief 2019 blijft de wereld niet stilstaan. Wensen van het college en wensen en opdrachten van de Raad houden de bestuurlijke wereld dynamisch. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waarmee nu geen rekening is gehouden in de Kaderbrief 2019. Een overzicht, niet uitputtend en in willekeurige volgorde, van deze aanvullende opgaven:

Reeds in voorbereiding

- Aanpassingen raadszaal, exclusief microfoons (wens Raad);
- Renovatie kasteel;
- Hart van Zuid;
- Verduurzaming en toekomstbestendig maken gemeentelijk vastgoed;
- Parkeren centrum;
- Tussen Kasteel en Wijchens Meer;
- Revitalisering bedrijventerrein Oost.

Nog niet opgestart

- Brede school Hernen;
- Opwaarderen Groene Long bij het Wijchens meer;
- Fietspad Balgoij Batenburg.

9. Bouwgrondexploitatie

In het boekwerk "Anders Denken, Samen Doen" begroting 2018 is in hoofdstuk 9 een overzicht opgenomen van de te verwachte resultaten van de verschillende grondexploitaties. Tabel 9-01 geeft een geactualiseerd beeld. Conform besluitvorming wordt het resultaat van de Bouwgrondexploitatie toegevoegd aan de Algemene Reserve. Op basis van de bijgestelde grondexploitaties kan op termijn in totaliteit € 43k meer toegevoegd worden aan de Algemene Reserve.

Tabel 9-01: Beoogd resultaat vastgestelde grondexploitaties x € 1.000 (op eindwaarde).

Nr	Complex	Totaal	2018	2019	2020	2021	2022	>2022
1	Tuin van Woezik	-424		-424				
2	Huurlingsedam (fase 1 +2)	-1.172				-1.172		
3	Klapstraat	150	150					
4	MOB-complex	0	0					
5	Hoge Rot fase 2	0						0
6	Oostflank, locatie Urban Villa 3*	630			630			
7	Woningbouw Balgoij	0		0				
8	Acaciastraat	0	0					
9	Afgewikkelde projecten	0		0				
	Totaal exploitaties	-816	150	-424	630	-1.172	0	0
1	Voorziening Tuin van Woezik (balans)	424		424				
2	Huurlingsedam (fase 1 +2) (balans)	1.172				1.172		
	Totaal Kaderbrief 2019	780	150	0	630	0	0	0
	Begroting 2018 (ADSD)	737	730	7	0	0	0	0
	Mutatie	43	-580	-7	630	0	0	0

* Geen vastgestelde grondexploitatie

Bijlagen

Bijlage 1: Incidenteel perspectief 2019-2022	32
Bijlage 2: Inkrimpingen; budgetruimte en extra inkomsten.....	33
Bijlage 3: Onontkoombaar	34
Bijlage 4: Areaal.....	37
Bijlage 5: Gewenst nieuw incidenteel beleid (vooralsnog niet toegekend)	38
Bijlage 6: Gewenst nieuw structureel beleid (vooralsnog niet toegekend)	41
Bijlage 7: Algemene Reserve	45
Bijlage 8: Invulling coalitie akkoord 2018	46

Bijlage 1: Incidenteel perspectief 2019-2022

Incidenteel meerjarenperspectief 2019-2022	2019	2020	2021	2022
BEGROTING 2017, ADSD				
Renovatieplan sportvelden actualisatie	-10.000			
Winstuitkering Bijsterhuizen	2.000.000	2.000.000		
Winstuitkering Bijsterhuizen naar Algemene Reserve	-2.000.000	-2.000.000		
Omgevingswet	-45.000	-35.000		
Omgevingswet uit bestuursakkoord afgedekt	45.000	35.000		
Uitbreiding reserve duurzaamheidslening	-200.000			
Dekking reserve duurzaamheidslening	200.000			
Bouwleges (zie 3.08)	105.000	56.000		
Uitstel fases Bijsterhuizen, kwaliteitsinstandhouding	248.000			
Uitstel fases Bijsterhuizen, te verwerven groen	150.000			
Uitstel fases Bijsterhuizen, BR te verwerven groen	-150.000			
KADERBRIEF 2018-2020				
Milieucommunicatieplan, Campagne Groene gezicht	-15.000			
Milieucommunicatieplan uit budget verduurzaming	15.000			
Afboeken boekwaarde basisschool St. Jan Baptist	-221.000			
Bouwleges (zie 3.07)	106.000	12.000		
Mutatie winstuitkering Bijsterhuizen	-2.000.000	-500.000	1.000.000	
Winstuitkering Bijsterhuizen naar Algemene Reserve	2.000.000	500.000	-1.000.000	
Af te dekken uit Algemene Reserve	0	0		
BEGROTING 2018, ADSD				
Bouwleges (zie 3.07)	-43.000	-36.000		
Versnellen aanpak slechte bermen	-150.000	-150.000		
Aanvulling rioolvoorziening	-2.000.000			
Leerplicht: Ziekmeldingen terugbrengen	-5.750			
Parkstructuur Everardusplein	-49.000			
Afdekken risicoprofiel decentralisaties	-707.000	-1.187.000		
Af te dekken uit Algemene Reserve ADSD	2.726.750	1.305.000		
Amendement cameratoezicht stationsomgeving	-36.000	-36.000		
Af te dekken uit Algemene Reserve ADSD	36.000	36.000		
Subtotaal Incidenteel Begroting 2018 (ADSD)	0	0	0	0
KADERBRIEF 2019-2022				
Bijstelling verwachte opbrengsten bouwleges	77	299		
Vrijval afdekking risicoprofiel	507	677		
Lagere afdekking Algemene reserve	-584	-976		
SALDO INCIDENTEEL KADERBRIEF 2019-2022	0	0	0	0

Bijlage 2: Inkrimpingen; budgetruimte en extra inkomsten

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
2-01	Schoonmaak gymzalen	De kosten voor de schoonmaak van de gymzalen zijn lager geworden, als gevolg van betere contractvoorwaarden en actievere monitoring	€ 13.500	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
2-02	Schades algemeen	Gelet op de schade-uitkeringen van de afgelopen 5 jaar, kan het budget omlaag worden gebracht.	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
2-03	Schades onderwijshuisvesting	Gelet op de schade-uitkeringen van de afgelopen 5 jaar, kan het budget omlaag worden gebracht.	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
2-04	Leerlingenvervoer	Sinds de laatste aanbestedingen houden we budget over op het leerlingenvervoer. Onderzocht wordt of het leerlingenvervoer ondergebracht kan worden bij de DRAN,	€ 6.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000
2-05	Schoolmaatschappelijk werk	De regionale bijdrage voor schoolmaatschappelijk werk is verlaagd. In plaats daarvan doen we nu het project School's Cool (zie bij uitzettingen).	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
	Totaal		€ 50.000	€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000

Bijlage 3: Onontkoombaar

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
3-01	Contributie VNG	Aankondiging VNG voor verhoging contributie. De contributie VNG volgt het accres gemeentefonds. Het accres is hoger dan onze reguliere loon-prijsindex.	€ 3.410	€ 6.193	€ 8.489	€ 11.362
3-02	Vierdaagse	De Vierdaagse is het grootste evenement in Wijchen. Het huidige budget is niet meer toereikend om het huidige ambitieniveau te handhaven.	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
3-03	Kosten waarderingskamer	De kosten van de Waarderingskamer (uitvoering WOZ) worden vanaf 2019 rechtstreeks bij gemeenten in rekening gebracht. In het verleden werd dit via het gemeentefonds verrekend. De inkomsten van het gemeentefonds zijn afzonderlijk geraamd.	€ 6.300	€ 6.300	€ 6.300	€ 6.300
3-04	Onderhoud drinkwatervoorzieningen	Klein onderhoud van de drinkwatervoorzieningen. Er zijn 4 drinkwatertappunten in de gemeente die we jaarlijks moeten onderhouden, af- en aankoppelen en controleren. In de begroting zijn hier geen middelen voor gereserveerd. De jaarlijkse kosten per paal bedragen € 250.	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
3-05	Inzamelkosten afvalstromen via DVO Dar	De kosten van afvalinzameling van plastic ⁺ en restafval zijn voor Wijchen de afgelopen jaren achtergebleven vergeleken bij de regio. De totale kosten van het DVO 2019 stijgen daardoor.	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
3-06	Verhoging afvalstoffenheffing agv Inzamelkosten DVO Dar	Om de onontkoombare uitzettingen op het taakveld afval te dekken zal de reinigingsheffing worden verhoogd.	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000
3-07	Onderhoud abri's	Sinds 2000 is het beheer en onderhoud van 24 abri's uitbesteed tegen de voorwaarde dat zij in ruil daarvoor reclame-uitingen via de abri's mogen verspreiden. In 2019 af en is een nieuwe aanbesteding (concessie) nodig. Daarnaast zijn de aanwezige abri's aan vervanging toe. De markt rond abri-reclames is na de crisis fors gewijzigd. Exploitanten zijn niet meer geïnteresseerd om te investeren in nieuwe abris in gemeentes met de omvang van Wijchen. Recente aanbestedingstrajecten wijzen dat uit en ook Nijmegen heeft onlangs besloten weer 230 abri's aan te schaffen. Het beheer en onderhoud wordt via een concessie bij een exploitant ondergebracht. De kosten voor aanschaf en plaatsen van nieuwe abri's bedragen € 200k. Met een afschrijving over 20 jaar resulteert dit in jaarlijkse lasten van € 14k.	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
3-08	Vervangen pekeltank	De tank voor gladheidsbestrijding is aan vervanging toe. Vorig jaar is vervanging uitgesteld. Het blijkt dat de capaciteit van de tank te laag is voor een efficiënte uitvoering van de gladheidsbestrijding. Met deze vervanging is een grotere tank gewenst. In het vervangingsplan is gerekend met een bedrag van € 9k ter vervanging . De extra kosten van een grotere tank bedragen € 26. De afschrijvings termijn bedraagt 10 jr.	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200
3-09	Uitbreiding materieel	I.v.m. uitbreiding strooiroutes en parkeergarage is vanuit het project een strooier aangeschaft. Voor structureel onderhoud is budget nodig.	€ 1.250	€ 1.250	€ 1.250	€ 1.250
3-10	Gladheidsbestrijding	Voor de bestrijding van gladheid op de garage is een strooier nodig. De jaarlijkse onderhoudskosten van deze strooier bedragen € 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
3-11	Watersysteemheffing	Per brief zijn wij door het Waterschap Rivierenland geïnformeerd over de effecten van het voornemen om met ingang van 2019 de tariefdifferentiatie en daarmee de watersysteemheffing voor eigenaren van verharde openbare wegen te verhogen.	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000
3-12	Begrafeniskosten	De laatste jaren worden we geconfronteerd met kosten voor begrafenissen die niet door de overledene of nabestaanden kunnen worden betaald. In dat geval draait Wijchen hiervoor op. Indien mogelijk verhalen we de kosten nog in een later stadium uit de nalatenschap van de overledene.	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
3-13	RVN@	Er is een hogere bijdrage per inwoner afgesproken binnen de regio Arnhem Nijmegen. Deze bedraagt €21k. Daarnaast organiseert Wijchen minimaal 1 keer per jaar een evenement.	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
3-14	Contractbeheer volwasseneneducatie	Per 1 januari 2018 hebben we binnen de arbeidsmarktregio Nijmegen de verzorging van trajecten Educatie voor volwassenen (in het kader van aanpak laaggeletterdheid) aanbesteed. We hebben de opdracht gegund aan ROC Nijmegen. De Educatie wordt bekostigd uit de WEB middelen. De noodzakelijke kosten die Nijmegen, als contractgemeente, maakt voor het contractbeheer mogen niet uit WEB middelen betaald worden. Daarom heeft de regio afgesproken in de Samenwerkingsovereenkomst Volwasseneneducatie om de kosten (totaal € 21k) naar rato gemeentelijke WEB bijdrage, te bekostigen. Contractbeheer vloeit voort uit de wens van gemeenten om de relatie met ROC te professionaliseren.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
3-15	Contractbeheer volwasseneneducatie	De extra bijdrage voor het contractbeheer kunnen we de komende jaren uit reserve Statushouders bekostigen.	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000
3-16	Subsidie Maatschappelijke Culturele Vorming	Het budget is nooit meegegroeid met de stijging van het leerlingenaantal van het Maaswaal College.	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
3-17	GRP 2018-2022	Voor het Waterkwaliteit spooronderzoek kleine kernen is een investering nodig van € 50k, afschrijving 5 jaar. Dit bedrag wordt gedekt uit rioolheffing (MJB). Deze maatregelen zijn doorgeschoven uit voorgaande planperiode 2011-2017, dus géén nieuw maar vastgesteld beleid, wat nog niet eerder financieel vertaald is.		€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
3-18	GRP 2018-2022	Maaiveldanalyse vergt een investering van € 20k, afschrijving 5 jaar. Gedekt uit rioolheffing (MJB).		€ 4.400	€ 4.400	€ 4.400
3-19	GRP 2018-2022	Validatie meetgegevens. Vergt een totaal investering ad € 20.000, in 4 gelijke termijnen met een afschrijving van 5 jaar. Gedekt uit rioolheffing (MJB).		€ 1.100	€ 2.200	€ 3.300
3-20	GRP 2018-2022	Afkoppelen 5 ha verhard oppervlak in samenloop met reconstructies. Hiervoor investeren we € 150k per jaar, afschrijving 60 jaar. Gedekt uit rioolheffing (MJB).		€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
3-21	GRP 2018-2022	Afhankelijk van uitkomst onderzoek denkstappenmodel: Autonoom afkoppelen verhard oppervlak is een eerste investering nodig van € 500.000 per jaar, afschrijving 60 jaar. Gedekt uit rioolheffing (MJB).		€ 18.333	€ 18.333	€ 18.333
3-22	GRP 2018-2022	Plaatsen debietmeters bij gemalen vergt een totaalinvestering van € 100k in 4 gelijke termijnen met een afschrijving van 15 jaar. Gedekt vanuit rioolheffing (MJB).		€ 2.167	€ 4.333	€ 6.500
3-23	GRP 2018-2022	Bij het beoordelen van de VZ rationeel rioolbeheer is besloten om het rioolrecht jaarlijks met 1% te laten stijgen om de vervangingsvoorziening op lange termijn dekkend te laten worden.				€ 35.000
3-24	GRP 2018-2022	Afdekking van alle maatregelen vanuit het GRP (3-17 tot en met 3-23) met een verhoging van het rioolrecht van ongeveer 1,5%.		€ -42.500	€ -45.767	€ -84.033
	Totaal		€ 85.660	€ 88.443	€ 90.739	€ 93.612

Bijlage 4: Areaal

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
4-01	Gemaal parkeergarage	Voor het gemaal Parkeergarage station is jaarlijkse storting in voorziening voor vervangingsplan nodig (€ 750). Daarnaast zijn er jaarlijkse onderhoudskosten energiekosten, onderhoud en storingen etc.(€ 2.600).	€ 3.350	€ 3.350	€ 3.350	€ 3.350
4-02	Gemaal parkeergarage	De kosten voor dit gemaal leiden tot een verhoging van de rioolheffing.	€ -3.350	€ -3.350	€ -3.350	€ -3.350
4-03	Markering wegen	In het kader van het verbeteren van de verkeersveiligheid en de herkenbaarheid van wegen (crow richtlijnen) moet de markering worden aangepast. Dit doen we in het kader van werk met werk maken. Daardoor zijn de meerkosten beperkt.	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
	Totaal		€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000

Bijlage 5: Gewenst nieuw incidenteel beleid (vooral nog niet toegekend)

Prioriteit 1

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
5-01	Fiets/voetpad Alverna	Het college staat positief ten opzichte van een lokaal initiatief inzake de aanleg van een voet/fietspad van het MOB-complex richting Wijchense Skiberg. Voor de aankoop grond en aanleg voet/fietspad dient geld beschikbaar te worden gesteld.	€ 25.000			
5-02	Ondernemers Awards	De Ondernemers Award is een tweejaarlijks evenement dat afgelopen jaren met name door ondernemers is georganiseerd. De gemeente Wijchen is altijd betrokken gebleven bij dit evenement. Vitale lokale economie en lokaal ondernemerschap zijn speerpunten in coalitieakkoord 2018 – 2022. De Ondernemers Award is een blijk van waardering voor lokale ondernemers die zorgen voor de werkgelegenheid en de economische ontwikkeling van de gemeente Wijchen. Op basis van cofinanciering wordt er voor jaarschijven 2019 en 2021 incidenteel een bedrag toegekend.	€ 7.500		€ 7.500	
5-03	Revitalisering bedrijventerrein Wijchen Oost	We gaan een visie opstellen voor Bedrijventerrein Wijchen-oost. Uit die visie zullen acties voortkomen waar de gemeente een rol in heeft.	€ 6.000	€ 6.000		
5-04	Renovatieplan Sport accommodaties (RSA) / Tennis	Bij deelname aan het RSA vanaf 2019 op verzoek van de gezamenlijke tennisclubs is een <u>éénmalige</u> storting nodig in de RSA Reserve. Deze bedraagt 1/3e deel van de geraamde renovatiekosten op 1-1-2019.	€ 66.000			
5-05	Strategisch regionaal adviseur OOV	Om uitvoering te geven aan het integraal veiligheidsplan tweestromenland is samenwerking tussen gemeenten essentieel. Hiertoe biedt een strategisch adviseur voor de integrale veiligheid een uitkomst. De huidige adviseur is tijdelijk aangesteld. Voorgesteld wordt dit te verlengen, waarbij de wens is om deze positie structureel in te gaan vullen.	€ 20.000			
5-06	WBDBO	Verbeteren weerstand tegen brand in diverse gemeentelijke gebouwen conform plan. Dit plan is gebaseerd op de in de WBDBO opgenomen eisen..	€ 80.000			
5-07	Herdenking Operatie Market Garden, activiteitenkosten	Herdenking 75 jaar Operation Market Garden. Tocht van historische voertuigen doet Alverna aan op zondag 22 september 2019 (stopplaats). Eenzelfde evenement hebben we in 2014 georganiseerd.	€ 25.000			
5-08	Dodenherdenking 2020, activiteitenkosten	Herdenking 75 jaar Vrijheid. Activiteiten op 2-5 mei 2020. Eenzelfde evenement hebben we in 2015 georganiseerd.		€ 20.000		

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
5-09	Sporthal Arcus	Upgraden van de sportvloer van klasse 3 naar klasse 1. Hiervoor zal cofinanciering worden gezocht met Triwy. Klasse 2 is de nieuwe norm en kost € 20k meer dan opgenomen in het onderhoudsplan. De meerkosten naar klasse 1 worden bij Triwy d.m.v. huurverhoging in rekening gebracht.	€ 20.000			
5-10	Fruit in het Huis van de Gemeente	Bij succesvolle pilot is de intentie om het beschikbaar stellen van fruit in het Huis van de Gemeente voort te zetten. Daarmee is geen fruit beschikbaar op andere locaties.	€ 17.500			
	Totaal Prioriteit 1		€ 267.000	€ 26.000	€ 7.500	€ 0

Prioriteit 2

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
5-11	Bijzondere bijstand Kindregeling	Eenmalige overbruggingskosten om de uitvoering de Kindregeling te verhogen naar 120%.	€ 19.000			
5-12	Uitvoering Ecologische Verbindingszone (EVZ)	De gemeenteraad heeft via motie het college opgedragen in beeld te brengen wat nodig is voor afronding van de Ecologische Verbindings Zone (evz). Die restopgave zal in 2018 aan de raad worden gepresenteerd. Om in 2019 al een eerste aanzet te maken met de uitvoering is budget nodig. Op basis van de in 2018 te presenteren scenario's wordt voor volgende begrotingsjaren bepaald hoeveel budget hiervoor nodig is.		Pm		
5-13	Uitvoering EVZ tlv Landschapsontwikkelingsplan (LOP)	De kosten van EVZ kunnen ten laste van het Landschapsontwikkelingsplan worden gebracht.		Pm		
5-14	Bewust Wonen, levensloopgeschiktheid, duurzaamheid	Afgelopen jaren is er al veel ingezet op langer zelfstandig wonen onder de noemer Bewust Wonen. Ook in de Woonvisie en in het coalitieakkoord 2018-2022 is eigen verantwoordelijkheid voor de eigen woning een belangrijk speerpunt. Deze verantwoordelijkheid geldt voor zowel levensloopgeschiktheid als duurzaamheid. Het ligt daarom voor de hand om Bewust Wonen te verbreden door de betrokken partners rond deze thema's met elkaar te verbinden (organisaties en vrijwilligers).	€ 10.000			
5-15	Aanpak verwarde personen	Gemeenten zijn verplicht om een aanpak voor personen met verward gedrag te ontwikkelen. Ook in het coalitieakkoord 2018-2022 wordt hier extra op ingezet. Voor de te ontwikkelen aanpak samen met regio en keten partners is een werkbudget nodig.	€ 25.000			

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
5-16	Implementatie VN-verdrag Handicap	Vanaf 2016 moeten gemeenten het VN-verdrag Handicap implementeren. Het college heeft in het coalitieakkoord 2018-2022 de ambitie uitgesproken om samen met maatschappelijke partners te komen tot een Wijchense Inclusieagenda. Er liggen initiatieven voor in het kader van het geschikt maken van bushaltes voor rolstoelers, oplossen van problemen in de openbare ruimte en specifiek de vissteigers toegankelijk maken voor minder validen. Een nota voor integrale aanpak en afweging wordt hiertoe opgesteld.	Pm			
5-17	Veenhof 1712	In augustus 2018 wordt de locatie Veenhof 17-12 (voormalige school) eigendom van de gemeente. Het doel is om deze locatie te her ontwikkelen. Hieraan zijn voorbereidingskosten verbonden. Aan het beheer zijn tevens kosten verbonden, welke volledig in rekening worden gebracht bij de gebruiker (1e stap).	€ 25.000			
5-18	Graffiti	Het graffiti beleid is afgesproken dat we graffiti snel verwijderen. Hiertoe is op de wanden van de tunnels en vri-kasten een anti-graffiti coating aangebracht. Deze coating is weer toe aan vervanging.	€ 25.000			
5-19	Waterbeleid	De gemeente Wijchen participeert in het regioproces Klimaatadaptatie Rijk van Maas en Waal. Voor de diensten van het adviesbureau dat het regioproces begeleidt wordt van de gemeenten een bijdrage gevraagd.	€ 8.000			
5-20	Verkiezingsborden	Voorbedrukte verkiezingsborden voor de gemeenteraadsverkiezingen				€ 18.000
5-21	Milieubeleid	Implementatie milieubeleid. In bijzonder voor de integrale visie op milieukwaliteit en de herijking van de milieutoets.	€ 10.000			
	Totaal prioriteit 2		€ 122.000	€0	€0	€18.000

Bijlage 6: Gewenst nieuw structureel beleid (vooralsnog niet toegekend)**Prioriteit 1:**

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
6-01	Duurzaamheid en circulaire economie	Het Programmaboek energieneutraal Wijchen 2040 wordt in een nieuwe vorm voor de begrotingsbehandeling aan de Raad aangeboden. Daarnaast ontwikkelt Gemeenschappelijk Orgaan A-N een regionale energiestrategie die past bij de afspraken i.h.k.v. Inter Bestuurlijk Programma (IBP) en die de lokale activiteiten kosten effectiever en kwalitatief beter maken. In januari 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met de motie om het nationaal grondstoffen akkoord te ondertekenen. Om dit akkoord te kunnen ondertekenen dient budget beschikbaar gesteld te worden. De ondertekening kan als start worden gezien voor activiteiten op het gebied van de circulaire economie.	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
6-02	Fiets/voetpad Alverna	Het college staat positief ten opzichte van een lokaal initiatief inzake de aanleg van een voet/fietspad van het MOB-complex richting Wijchense skiberg. Indien ingestemd wordt me de aanleg van dit pad is het noodzaak ook structurele middelen voor onderhoud en vervanging op te nemen in de begroting. Deze kosten worden geraamd op ca. € 1000 per jaar.	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
6-03	Sportstimulering	Met dit geld geven we uitvoering aan het sportstimuleringsbeleid zoals omschreven in de notitie "Sport en bewegen".	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
6-04	Structurele voortzetting van de Pilot GFT-cocons	De eerste resultaten van de pilot gft cocons bij drie hoogbouwcomplexen zijn positief (weinig vervuiling, meer dan 50% inwoners maken er wekelijks gebruik van). Structurele uitrol van deze Pilot vergt een investering van € 140k. Conform minicontainerbeleid afschrijving in 12 jaar. Voor wat betreft exploitatie, deze inzameling kan meelopen in de reguliere routes en brengt in deze omvang geen structurele kosten met zich mee.	€ 14.500	€ 14.500	€ 14.500	€ 14.500
6-05	Structurele voortzetting van de Pilot GFT-cocons	Meerkosten GFT Cocons worden in het tarief naar de burger verwerkt (€ 1 per aansluiting).	€ -14.500	€ -14.500	€ -14.500	€ -14.500
6-06	IBOR knelpunten verkeer wegmeubilair	Wij willen sneller kunnen inspelen op knelpunten op het gebied van verkeer en wegmeubilair die inwoners aangeven, zoals in het coalitieakkoord is aangegeven. Daarom verhogen we in 2019 het structurele budget voor onderhoud van de openbare ruimte (IBOR).	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
6-07	BOA	Door de Raad is een amendement aangenomen bij de begroting 2018 voor intensivering toezicht. Bij positieve pilot maken we dit structureel. De evaluatie van de pilot sturen we gelijk met het aanbieden van de begroting aan de Raad. Uitvoering zal binnen de WDW plaatsvinden.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
6-08	Regionale infrastructuur volwasseneneducatie (aanpak Laaggeletterdheid)	Het PFO Onderwijs heeft de gezamenlijke ambitie uitgesproken om tot een regionale infrastructuur voor volwasseneneducatie te komen in de vorm van een taalcoördinator. Financiering van de taalcoördinator komt deels uit de percelenregeling van de WEB (60%) en wordt deels door de regiogemeenten gedekt (40%). De inrichting van de infrastructuur met een taalcoördinator bevordert de juiste koppeling van vraag van de laaggeletterde burger naar het juiste passende taalaanbod. we voorkomen versnippering in aanbod en toeleiding, vergroten de herkenbaarheid voor de vindplaatsen van laaggeletterden (één aanspreekpunt).	€ 4.320	€ 4.320	€ 4.320	€ 4.320
6-09	Kunsthonds	We zetten het kunsthonds structureel voort.	€ 0	€ 0	€ 10.000	€ 10.000
6-10	RSA / Tennis	In het coalitieakkoord hebben we uitgesproken om ook de tennisclubs te laten deelnemen aan het RSA. Bij deelname aan het RSA vanaf 2019 op verzoek van de gezamenlijke tennisclubs is een jaarlijkse storting nodig in de RSA Reserve. Deze bedraagt 2/3e deel van de geraamde gemiddelde jaarlijkse renovatiekosten.	€ 37.803	€ 37.803	€ 37.803	€ 37.803
6-11	RSA / Tennis	Subsidie op onderhoud van tennisbanen à 56,5% van de geraamde kosten aan Stg. Groene Grasvelden.	€ 10.000	€ 10.170	€ 10.170	€ 10.170
6-12	Buurtfonds	We komen in 2018 met een voorstel om een buurtfonds in te richten om initiatieven op het gebied van leefbaarheid te ondersteunen.	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
6-13	Marktonderzoeken en bijeenkomsten economie	In de afgelopen jaren zijn verschillende vaste kosten met incidenteel budget gedekt. Het betreft bijdragen aan marktonderzoeken en bijeenkomsten. Daarnaast zijn er ook bijdragen gedaan als gevolg van regionale afspraken zoals het LEC (Logistiek Expertise Centrum), Koopstromenonderzoek Stadsregio. Hoewel niet elk jaar dezelfde activiteiten worden uitgevoerd zijn deze activiteiten in samenhang en qua omvang inmiddels structureel te noemen.	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
6-14	Project OpStapbus	Continuering van het project OpStapbus, wat nu incidenteel afgedekt is bij MeerVoorMekaar.	€ 6.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000
6-15	Vier PFO's GO	Regionaal zijn er plannen om met een Mobiliteitsfonds te starten. De besluiten hieromtrent zijn nog niet genomen, maar worden wel dit jaar verwacht. De bijdrage wordt ingeschat op 3 euro per inwoner voor de initiatieven uit de vier PFO's, waar we in drie jaar naar toe groeien.	€ 82.000	€ 102.500	€ 123.000	€ 123.000

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
6-16	Structurele voortzetting van de Pilot zomerinzameling	Als de pilot zomerinzameling (wekelijks inzamelen gft) succesvol is gedurende maanden juni, juli en augustus. Zal vanaf 2019 het gft in de zomerperiode iedere week worden opgehaald. Wekelijk ophalen is een servicemaatregel. Levert nauwelijks besparing op de verwerkingskosten van restafval. Om de uitbreidingen in het kader van nieuw beleid op het taakveld afval te dekken zal de heffing worden verhoogd worden. per saldo is dit dus neutraal. De gemiddelde verhoging van de afvalstoffenheffing wordt ingeschat op circa € 6 per aansluiting.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6-17	MFA management	De Multi Functionele Accommodaties (MFA's) in Wijchen zijn momenteel verschillend georganiseerd, met elk hun eigen sterkte en zwakke eigenschappen. Inzet op centrale aansturing van de MFA's moet leiden tot minder ad hoc problematiek en kostenefficiency. Een deel van het budget wordt tevens aangewend om de problematiek bij MFA Noorderlicht aan te pakken.	€ 28.500	€ 28.500	€ 28.500	€ 28.500
6-18	Subsidie beheerkosten Waaijershof	Iedere gemeenschapsaccommodatie ontvangt € 7k aan beheerkostensubsidie per jaar. De Waaijershof ontvangt al jaren slechts € 2k. Dit bedrag kent geen grondslag in de subsidieverordening of beleidsregels. Met het opnemen van een jaarlijkse beheerkostensubsidie van € 7k wordt de rechtsgelijkheid hersteld.	€ 4.629	€ 4.629	€ 4.629	€ 4.629
6-19	Passend onderwijs	Het project School's Cool is in 2017 gestart. Dit moet structureel beleid worden.	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
	TOTAAL PRIORITEIT 1		€ 557.752	€ 600.422	€ 630.922	€ 630.922

Prioriteit 2:

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
6-20	Bijzondere bijstand Kindregeling	Kindregeling inkomensgrens verhogen naar 120%.	Pm	Pm	Pm	Pm
6-21	Signaleren en bestrijden eenzaamheid	In het coalitieakkoord 2018-2022 wordt extra ingezet op het signaleren en bestrijden van eenzaamheid. Dit heeft onder meer vorm in welzijnsbezoeken aan 70+'ers. In 2019 worden voorstellen uitgewerkt om eenzaamheid onder alle leeftijden in Wijchen terug te dringen en mentale fitheid te bevorderen.	Pm	Pm	Pm	Pm
6-22	Personele bezetting griffie;	Personele uitbreiding voor de griffie vanwege de nieuwe raadsyclus. Dit is in de achterliggende jaren telkens via incidentele middelen opgelost.	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000

Volgnr.	Onderwerp	Toelichting	2019	2020	2021	2022
6-23	Graffiti	Voor het verwijderen van graffiti zijn in de begroting geen middelen beschikbaar. Tot op heden werden deze kosten op de post vandalisme geboekt waardoor deze post jaarlijks ook overschreden wordt. Hierbij gaan we er wel van uit dat de tunnelwanden en kasten met een anti-graffiti laag gecoat zijn (zie incidenteel nieuw gewenst beleid). Anders zijn de kosten fors hoger.	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
6-24	Lokale aanpak huiselijk geweld, kindermis-handeling en ouderen mishandeling	De afgelopen jaren heeft de aanpak huiselijk geweld zich gericht op financiering van het advies- en meldpunt Veilig Thuis. Een preventieve aanpak begint echter door lokaal meer te investeren op bewustwording en signalering. Dit des te meer vanwege de aanscherping van de Meldcode huiselijk geweld per 1 januari 2019. Deels realiseren we dit inhoudelijk en financieel in samenwerking met de centrumgemeente Nijmegen, en deels zit hier een lokale verantwoordelijkheid in. Een voorbeeld is extra aandacht voor het thema ouderenmishandeling, waaronder ook het tegengaan van financieel misbruik van ouderen. Het betreft lokaal nieuwe wettelijke taken.	Pm	Pm	Pm	Pm
6-25	Alcoholmatiging	Er kleven veel gezondheidsrisico's aan overmatig alcoholgebruik. De gezondheidsmonitor van de GGD laat zien dat er nog te veel gebruik van alcohol is onder ouderen en hoogopgeleiden. De succesvolle campagne IkPas, die in 2018 in samenwerking met maatschappelijke partners is opgepakt, helpt in de bewustwording van gewoontegedrag. Voor gezondheidswinst op lange termijn is herhaling noodzakelijk, maar ook verbreding van de doelgroep en deskundigheidsbevordering bij professionals en vrijwilligers.	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
	TOTAAL PRIORITEIT 2		€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000

Bijlage 7: Algemene Reserve

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand per ultimo boekjaar		14.243	10.582	9.316	11.013	13.801	15.981
	ADSD begroting 2018	15.483	12.943	11.512	11.344	12.042	13.052
	Vershil t.o.v. ADSD 2018	-1.240	-2.360	-2.196	-331	1.759	2.929
Toelichting							
Weerstandsvermogen, minimale omvang afhankelijk van het risicoprofiel.							
Mutaties							
Datum	Omschrijving				Toevoeging	Onttrekking	
2018	16/989 Afdekking subsidie Laverna					69	
2018	Vorbereidingskrediet Hart van Zuid					150	
2018	16/1701 Gebiedsperspectief centrum					50	
2018	Resultaat 2017				1.775		
2018	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2018 (KB 2019)				0		
2018	Afdekking incidenteel perspectief (ADSD 2018) incl amendementen					5.167	
2019	Resultaat 2018 (Maandrapportage april) Algemene Dienst				762		
2019	Resultaat 2018 (Maandrapportage april) Bouwgrondexploitatie				150		
2019	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2019 (ADSD 2018)				0		
2019	Afdekking incidenteel perspectief (ADSD 2018) incl amendementen					2.763	
2019	Kaderbrief 2019 mutatie vrijval taakstellingen				584		
2020	Resultaat 2019 (Kaderbrief 2019) Algemene Dienst				562		
2020	Resultaat 2019 (Kaderbrief 2019) Bouwgrondexploitatie				0		
2020	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2020 (Kaderbrief 2019)				1.500		
2020	Afdekking incidenteel perspectief (Kaderbrief 2019) incl amendementen					1.341	
2020	Kaderbrief 2019 mutatie vrijval taakstellingen				976		
2021	Resultaat 2020 (Kaderbrief 2019) Algemene Dienst				1.158		
2021	Resultaat 2020 (Kaderbrief 2019) Bouwgrondexploitatie				630		
2021	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2021 (Kaderbrief 2019)				1.000		
2022	Resultaat 2021 (Kaderbrief 2019) Algemene Dienst				2.180		
2022	Resultaat 2021 (Kaderbrief 2019) Bouwgrondexploitatie				0		
2023	Resultaat 2022 (Kaderbrief 2019) Algemene Dienst				2.417		
2023	Resultaat 2022 (Kaderbrief 2019) Bouwgrondexploitatie				0		

Bijlage 8: Invulling coalitie akkoord 2018

Prog	Onderwerp	Toelichting	Status Kaderbrief
1	Energie neutraal 2040	We maken van onze eerdere routekaart energieneutraal 2040 een concrete duurzaamheidsagenda voor de periode 2018-2022. En vragen de gemeenteraad deze agenda uiterlijk eind 2018 vast te stellen.	Gewenst nieuw beleid "plan duurzaamheid"
1	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	We maken in 2019 een plan voor het in fases tot 2040 verduurzamen van onze gemeentelijke gebouwen. De kosten moeten wel maatschappelijk acceptabel blijven.	Gewenst nieuw beleid "plan duurzaamheid"
1	VANG-doelstellingen afval	We willen de VANG-doelstellingen voor het verminderen van restafval halen. Dat kan alleen met draagvlak van onze inwoners. De grijze kliko voor restafval blijft voor onze inwoners bestaan.	Gewenst nieuw beleid
1	Nieuwbouw energieneutraal	Bij nieuwe plannen dragen we er zorg voor dat elke woning zo energieneutraal mogelijk is.	Gewenst nieuw beleid "plan duurzaamheid"
1	Campagnes duurzaamheid	We maken met acties en campagnes huiseigenaren bewust van het belang én de noodzaak van duurzame woningen.	Gewenst nieuw beleid "plan duurzaamheid"
1	Door ontwikkelen duurzaamheidslening	We bekijken de mogelijkheid tot doorontwikkeling van de duurzaamheidslening als instrument om ook andere initiatieven aan te jagen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het afkoppelen van gas, waarbij we rekening houden met wat er landelijk, regionaal en qua regelgeving en techniek op ons afkomt.	Gewenst nieuw beleid "plan duurzaamheid"
1	Bijdrage bedrijfsleven duurzaamheid	We stellen samen met het bedrijfsleven plannen op waarmee het bedrijfsleven zijn bijdrage levert aan de Wijchense duurzaamheidsopgaven.	Gewenst nieuw beleid "plan duurzaamheid"
1	Ontwikkeling buitengebied	We gaan onderzoeken wat er in het buitengebied mogelijk is om nieuwe initiatieven en ontwikkelingen verder te helpen. Daarbij maken we een goede afweging tussen verschillende belangen (toerisme, agrarische sector, economie en de natuur).	Lopend beleid
1	Beleid hoogbouw	In 2018 formaliseren wij de huidige uitgangspunten over hoogbouw in beleid.	Lopend beleid
1	Opwaarderen groene long	We onderzoeken de mogelijkheid voor het opwaarderen van de 'groene long' bij het Wijchense Meer. Het gaat om het deel tussen Lunen en het Vormer. Die opwaardering zou kunnen leiden tot een mooi recreatie- en natuurgebied voor Wijchen.	Gewenst project
1	Ecologische verbindingszone	We zetten ons in voor een ecologische verbindingszone Heumen-Horssen op voorwaarde dat de regio en de provincie financieel bijdragen.	Gewenst project
1	Rood voor Rood	We kijken goed naar de regeling 'Rood voor Rood' zodat compensatie meer in bebouwd gebied gebeurt.	Lopend beleid
2	Hart van Zuid	We investeren in het project Hart van Zuid om de leefbaarheid te vergroten als ook de andere partners financieel bijdragen.	Gewenst project
2	Visie Kraanvogelgebied	We maken een visie en een plan voor het Kraanvogelgebied vóór 2020.	Plan nog uit te werken
2	Buurtfonds	We komen in 2018 met een voorstel om een buurtfonds in te richten om initiatieven op het gebied van leefbaarheid te ondersteunen.	Gewenst nieuw beleid
2	Accommodatie Wijchen Centrum	Als zich een wijkvereniging of -stichting voor Wijchen centrum aandient, zijn wij bereid een accommodatie beschikbaar te stellen.	Gewenst project
2	Extra handhaving	De pilot voor extra handhaving wordt omgezet in structurele inzet en we voegen daar structureel 1 fte extra aan toe.	Gewenst nieuw beleid
2	Handhaving bedrijventerreinen	Om criminele activiteiten en overlast te voorkomen, zullen we in overleg met belanghebbenden handhavend optreden op de bedrijventerreinen.	Gewenst nieuw beleid
2	Week van de veiligheid	De jaarlijkse Week van de Veiligheid draagt bij aan veiligheid op straat en bij mensen thuis. Deze week zetten we voort.	Lopend beleid
2	Camera's stationsomgeving	We evalueren in 2020 de inzet van camera's in het stationsgebied. Een positieve evaluatie kan leiden tot het permanent plaatsen van camera's.	In 2020 uitwerken

Prog	Onderwerp	Toelichting	Status Kaderbrief
2	Initiatieven vitale gemeenschap	Initiatieven en plannen die bijdragen aan gezondheid en een vitale gemeenschap steunen wij.	Gewenst nieuw beleid
2	Activiteiten ouderen	We stimuleren verenigingen om meer activiteiten voor ouderen te ontplooiën	Lopend beleid
2	Snel internet buitengebied	We maken ons sterk voor een snel besluit over snel internet in het buitengebied en de aanleg daarvan.	Plan nog uit te werken
2	Wijchense inclusieagenda	Samen met onze maatschappelijke partners starten we in 2019 met de Wijchense Inclusieagenda.	Plan nog uit te werken
3	Kindregeling	We evalueren in 2018 het armoedebeleid. We nemen daarbij de mogelijkheid mee om de inkomensgrens voor de kindregeling op te trekken naar 120%.	Gewenst nieuw beleid
3	Evaluatie tegenprestatie	We evalueren het instrument van het opleggen van een tegenprestatie.	Nog uit te werken
3	Project schulden	We starten een project rondom preventie en vroeg signalering van schulden.	Plan nog uit te werken
3	Convenant huurschulden	We zetten voor vroeg signalering van huurschulden in op het sluiten van een convenant met woningcorporaties dan wel op het actualiseren van het bestaande convenant.	Plan nog uit te werken
3	Revitalisering Wijchen Oost	We stellen samen met de bedrijvenvereniging een visie op voor de revitalisering van bedrijventerrein Wijchen Oost.	Gewenst nieuw beleid
3	Uitstroom bijstand	We intensiveren de samenwerking met lokale ondernemers en het Werkbedrijf om uitstroom uit de bijstand voor elkaar te krijgen.	Lopend beleid
3	Kansen lokale ondernemers inkopen	Bij inkopen en aanbesteden bieden we lokale ondernemers binnen bestaande mogelijkheden meer kansen.	Plan nog uit te werken
3	Knelpunten centrum	Samen met inwoners en ondernemers kijken we hoe we knelpunten in het centrum kunnen oplossen.	Gewenst nieuw beleid
3	Netwerk versterking	We versterken het netwerk tussen gemeente, bedrijventerreinen, bedrijvenverenigingen en het centrummanagement.	Gewenst nieuw beleid
3	Uitbreiden wandel-fietsroutes	We breiden wandel- en fietsroutes uit. We doen dit samen met ondernemers uit de horeca en cultuur.	Gewenst nieuw beleid
4	MFA Hernen	We onderzoeken de mogelijkheden van een brede school in Hernen.	Gewenst project
4	Laaggeletterdheid	We ondernemen concrete acties om laaggeletterdheid te bestrijden.	Gewenst nieuw beleid
4	Toekomstbestendig zwembad	We maken een plan voor een toekomstbestendig zwembad. We presenteren dat in 2021.	Uitwerken 2021
4	RSA tennis	We komen met een renovatieplan voor de sportaccommodaties van de tennisverenigingen in onze gemeente.	Gewenst nieuw beleid
4	Sportstimulering	In 2018 komen we met een beleidsplan sportstimulering.	Gewenst nieuw beleid
4	Kunsthouders	We zetten het Kunsthouders voort.	Gewenst nieuw beleid
4	Kasteel renovatie	Wij willen het kasteel van Wijchen opknappen. We maken ons sterk voor het beschikbaar stellen van voldoende geld voor de renovatie.	Gewenst project
5	Monitoring Sociaal domein	We zorgen voor tussentijdse monitoring, evaluatie en goede verantwoording van de inzet van de middelen en de bereikte resultaten van het budget sociaal domein.	Lopend beleid
5	schuldhulpverleners SWT	We laten schuldhulpverleners deel uitmaken van het Sociaal Wijkteam.	Lopend beleid
5	Mantelzorg	We ondersteunen mantelzorgers.	Lopend beleid
5	Eenzaamheid	We doen in 2019 voorstellen om de eenzaamheid in Wijchen te verminderen.	Gewenst nieuw beleid
5	Aanpak verwarde personen	We maken in 2018 een plan van aanpak voor personen met verward gedrag.	Gewenst nieuw beleid
5	Doelgroepenvervoer	We komen in de loop van 2018 met voorstellen om de kosten van het doelgroepenvervoer terug te dringen.	Plan nog uit te werken
6	Visie elektrisch vervoer	We ontwikkelen een visie op de toename van elektrisch vervoer.	Gewenst nieuw beleid "plan duurzaamheid"
6	GVVp elektrisch vervoer	We vernieuwen het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan met aandacht voor (e-)fietsers en elektrisch vervoer.	Gewenst nieuw beleid
6	Onbetaald parkeren	We houden vast aan onbetaald parkeren.	Lopend beleid
6	Campagne lopen fietsen	We realiseren een campagne om lopen en fietsen onder schoolkinderen te stimuleren.	Plan nog uit te werken

Prog	Onderwerp	Toelichting	Status Kaderbrief
6	Fietspad Balgoij batenburg	We onderzoeken of we het fietspad van Balgoij naar Batenburg kunnen doortrekken en hoe we dat kunnen betalen.	Gewenst project
6	Bermen buitengebied	We onderzoeken de mogelijkheid om meer geld vrij te maken voor veiliger bermen in het buitengebied.	Plan nog uit te werken
6	Knelpunten A50 - A326	We zetten ons in om de knelpunten op de snelwegen A50 en A326 op te lossen.	Plan nog uit te werken
6	Dubbel spoor Niftrik	We pleiten voor een dubbel spoor bij Niftrik op het spoortraject tussen Den Bosch en Zutphen.	Plan nog uit te werken
6	Busverbinding Wijchen - Grave	Wij onderzoeken met de gemeente Grave of het mogelijk is een goede busverbinding te krijgen tussen Wijchen en Grave.	Plan nog uit te werken
6	IBOR knelpunten verkeer wegmeubilair	Wij willen sneller kunnen inspelen op knelpunten op het gebied van verkeer en wegmeubilair die inwoners aangeven. Daarom verhogen we in 2019 het structurele budget voor onderhoud van de openbare ruimte (IBOR).	Gewenst nieuw beleid
7	Dienstverlening	We gaan door met het verbeteren en vernieuwen van onze dienstverlening.	Gewenst nieuw beleid
7	Duidelijke taal	We schrijven in duidelijke taal.	Lopend beleid
7	Mediation	Wij ontwikkelen onze mediationvaardigheden verder.	Lopend beleid
7	Samenwerking regiopartners	Wij blijven voor grote maatschappelijke opgaven de samenwerking zoeken met partners in de regio.	Gewenst nieuw beleid
7	Privacy persoonsgegevens	We zorgen voor een veilige verwerking van informatie en persoonsgegevens en maken inwoners bewust van het belang hiervan.	Plan nog uit te werken
7	Financiële uitgangspunten	Wij gaan zuinig en zinnig met onze financiën om en hanteren daarbij onze financiële uitgangspunten en maatregelen.	Lopend beleid